

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ
СТУПЕНІВ №32 ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКІВ В ГРОМАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

номінація «Позакласна та виховна робота»

Пивошенко Віта Анатоліївна,

**вчитель з основ здоров'я , спеціаліст вищої
категорії, вчитель – методист**

КЗ«ЗШ І-ІІІ ст. № 32 ВМР»

вул. Некрасова, 40, тел. (0432) 27-63-32

E-mail: sch32@galaxy.vn.ua

**м.Вінниця
2020**

ВСТУП	3 ст.
РОЗДІЛ I. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК АКТУАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
1.1. Сучасні підходи до розуміння сутності поняття «соціальні мережі»	5 ст.
1.2. Статистика соціальних мереж світу	8 ст.
Характеристика найпоширеніших серед підлітків соціальних мереж	
1.3. Соціалізація підлітків через мережу Інтернет. Залежність від соціальних мереж у підлітковому віці як соціально-педагогічна проблема	12 ст.
1.4. Соцмережа і Я. Позитивні і негативні аспекти перебування підлітка у мережі Інтернет	18 ст.
1.5 Інтернет-залежність як соціальна проблема у підлітків	22 ст.
РОЗДІЛ II. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА З ВПРОВАДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ОСОБИСТІСТЬ ПІДЛІТКІВ	
2.1 Експериментальне дослідження впливу соціальних мереж на особистість підлітків.	25 ст.
2.2. Профілактична робота з підлітками, залежними від соціальних мереж	35 ст.
ВИСНОВОК	41 ст.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43 ст.
ДОДАТОК А	44 ст.
ДОДАТОК В	46 ст.
ДОДАТОК С	52 ст.

ВСТУП

Що дає можливість сучасній людині успішно навчатися, без перешкод перенестися в будь-яку країну світу, дізнатися про її культуру та традиції, знайомитися та спілкуватися з друзями, обговорювати проблеми, які турбують, використовуючись необмеженими можливостями Всесвітньої мережі Інтернет? Це розвиток комп'ютерних інформаційних технологій, ознака розвитку сучасного суспільства. Щодня мільйони людей користуються послугами Інтернету: одні знаходять друзів, ділових партнерів, інші просто проводять там вільний час. Сьогодні Інтернет став невід'ємною частиною нашого життя. Згідно з результатами соціальних дослідників, значна частина користувачів Інтернету - це молодь.

Одною з ключових складових Інтернету є соціальні мережі. Вони надають нам безмежні можливості саморозвитку: можемо подивитися кінофільм, що нас зацікавить, послухати музику, прочитати наукові статті, вивчати іноземні мови, спілкуватися з друзями та багато іншого.

Слід зазначити, що соцмережі не тільки дають можливість для розвитку здібностей, поглиблення знань та розширення кола інтересів учнів, але й несуть реальні загрози як для дорослих, так і для дітей.

Соціальні мережі, відсуваючи на другий план класичні інститути соціалізації – родину, школу, друзів, – займають усе більш домінуючу роль у процесі соціалізації особистості й здійснюють безпосередній вплив на її ціннісні орієнтації.

Класична педагогіка стверджувала, що на виховання дитини впливає сім'я і школа, на сьогодні виступає третя, могутніша сторона виховання сучасних дітей-соціальні мережі, які об'єднали мільйони підлітків, що спілкуються між собою. Усі підняті проблеми спонукали дослідженню теми: «Вплив соціальних мереж на формування особистості підлітків». Актуальність дослідження полягає у тому, що соціальні мережі стають потужним фактором вторинної соціалізації людини і безпосередньо впливають на ціннісні орієнтири підлітків.

Важливо дослідити вплив соціальних мереж на формування особистості учня, це зумовлено тим, що сучасна людина не уявляє себе без Інтернету.

Отже, метою дослідження є виявлення позитивних та негативних сторін спілкування в соціальних мережах та їхнього вплив на особистість сучасної молоді.

Об'єктом дослідження є процес вивчення соціалізації особистості в сучасному інформаційному суспільстві.

Предметом дослідження є соціальні мережі як інститут соціалізації.

Для досягнення поставленої мети ми вирішували наступні завдання:

1. Ознайомитися з теоретичними основами впливу соціальних мереж на соціалізацію особистості підлітків на основі аналізу психолого - педагогічної літератури.
2. Охарактеризувати найпопулярніші соціальні мережі серед підлітків.
3. Визначити як впливають соціальні мережі на соціалізацію сучасного підлітка.
4. Виявити позитивні й негативні аспекти перебування підлітків у мережі. Дослідити вплив соціальних мереж на особистість підлітків.
5. Розробка комплексу засобів профілактики залежності підлітків від соціальних мереж і його реалізація шляхом проведення соціально-педагогічного експерименту в загальноосвітньому закладі.
6. Розробити практичні рекомендації щодо перебування у мережі Інтернет учнів.

Для розв'язання поставлених завдань використані такі методи дослідження:

1. Теоретичні – метод системного аналізу соціально-педагогічної літератури, з метою теоретичного вивчення проблеми впливу соціальних мереж на соціалізацію підлітків; вивчення та узагальнення передового та зарубіжного соціально-педагогічного досвіду з даної проблеми.
2. Емпіричні – спостереження, анкетування, бесіда, тестування, розробка комплексу засобів профілактики залежності підлітків від соціальних мереж.

РОЗДІЛ I

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК АКТУАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

1.1. Сучасні підходи до розуміння сутності поняття «соціальні мережі»

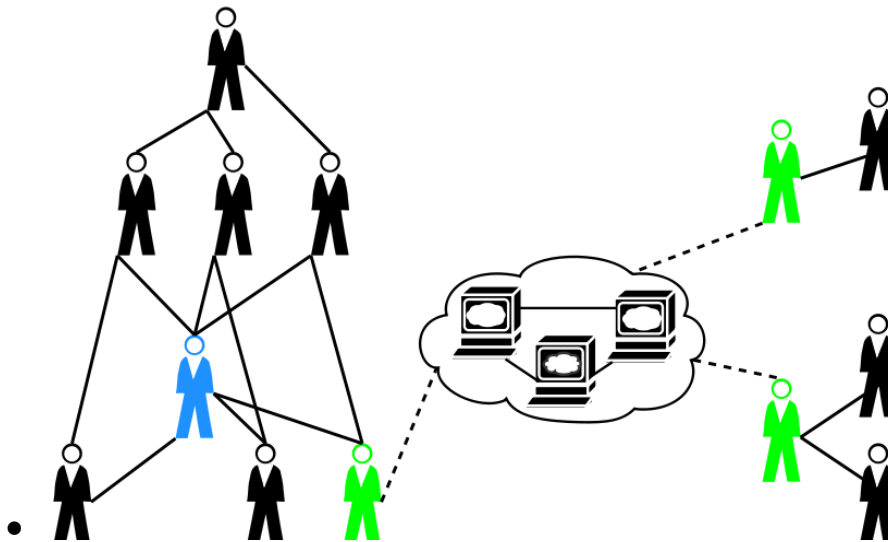
Людина - істота соціальна, можна сказати що першою соціальною мережею були вогнища, які розпалювали в давнину, щоб повідомити про небезпеку.. Пізніше були поштові голуби, листи, телеграфи і телефони.

Перша соціальна мережа в Інтернеті з'явилася в 1995 році. Термін «соціальна мережа» було введено в обіг у 1954 році англійським соціологом Барнсом у збірці робіт «Людські стосунки» для позначення спільноти людей, об'єднаних однаковими інтересами, уподобаннями, або тих, хто має інші причини для безпосереднього спілкування між собою Це був американський портал classmates.com ("Однокласники» - аналог цього сайту.)

Але офіційним початком життя соціальних мереж прийнято вважати 2003-2004 роки. Саме в ці роки були запуснені такі ресурси, як: LinkedIn, MySpace і Facebook.

Інтернет все більше ввішов у наше повсякденне життя, всесвітня павутина є універсальним інформаційним середовищем, для більшості Інтернет є розважальним засобом, засобом спілкування. У процесі спілкування у соціальних мережах створюється особливий простір (віртуальна реальність) з характерним для нього видом спілкування, де виникають нові правила та закони. Якщо ми не можемо задовільнити їх в реальному житті, то підлітки задовольняють свої потреби в інтернет-мережі, яка дає можливість «втєкти» від проблем, труднощів, що виникли на певному етапі соціалізації. [4,с.32].

Соціальна мережа - інтерактивний веб-сайт, зміст якого наповнюється самими учасниками мережі. «соціальна мережа» - це соціальна структура, що складається з групи вузлів, якими є соціальні об'єкти (спільнота, соціальна група, людина, особа, індивід). Така структура показана на мал. 1.1.

Мал.1.1. Взаємозв'язок користувачів соціальних мереж

Вивченням цього питання займалися як зарубіжні (А. Войскунський, А. Голдберг, Д. Грінфілд, К. Янг), так і українські вчені (О.Белінська, Ю.Данько, Є. Акімова, Ю. Бабаєва, А. Жичкина, О. Філатова та ін.) У своїх працях вони досліджували мотивацію користувачів Інтернету і соціальних мереж: їх вплив на розвиток та соціалізацію особистості, на особистість користувачів, симптоми, причини Інтернет - залежності, розробляли профілактичні заходи щодо її попередження.

Різноманітні питання стосовно формування і розвитку мережевого суспільства розглянуті в працях таких вчених: М. Кастельс, Д. Белл, А. Турен, А. Тоффлер, Дж. Гэлбрейт, Р. Ингельгарт. Наукові праці дослідників присвячені основним положенням та принципам використання соціальних мереж і прогнозування подальшого розвитку цієї форми взаємодії людей у Інтернет-просторі (Дж. Вальтер, Д. Вестерман, Б. Ван Дер Хейд, С. Тонг, Л. Лангвелл, Дж. Кім, Дж. Антоні).

Можливості Інтернету і соціальних мереж поки не досліджені повною мірою, але й наявні дослідження засвідчують їх величезний вплив на формування свідомості молоді, мотиви її поведінки, ціннісні орієнтації, стиль життя, вибір мети і шляхів її реалізації. Слід також зазначити, що в сучасній літературі обмаль праць, присвячених висвітленню питання позитивних і негативних аспектів використання соціальних мереж сучасною молоддю. Таким чином, незважаючи

на достатньо велику кількість публікацій із цієї проблематики, вона зберігає свою актуальність. [6,с.26].

На відміну від інших засобів інформації, соціальні мережі поєднують у собі друковану, фото- та відеоінформацію. Використовуючи інтернет-мережу для навчання, ми можемо сприймати одну й ту ж інформацію такими каналами сприйняття: зоровим, слуховим, оскільки є можливість прочитати, побачити та почути, що суттєво покращує процес засвоєння інформації. Перебуваючи у віртуальному світі та вивчаючи ту інформацію, яка розміщена у соціальних мережах, кожен із нас формує свою систему цінностей, яка визначає виняткове ставлення до певних дій, вчинків, явищ як віртуального, так і реального життя; визначає нашу поведінку та майбутню соціальну діяльність, що представляє ціннісний компонент. Використовуючи соціальні мережі, ми засвоюємо певні моделі поведінки, які характерні для віртуального світу, та з часом переносимо їх у реальне життя. У соціальних мережах ми черпаємо стереотипи та моделі поведінки, норми діяльності, формуємо свою соціальну ідентичність, власну самооцінку, що не завжди є адекватною. Це являє собою поведінковий компонент діяльності в соціальних мережах. [17, с. 4].

Ми прийшли до висновку, що поняття «соціальні мережі» виникло ще задовго до створення Інтернету. Спочатку уявлення про мережі досліджували за допомогою математичних розрахунків і теорій ймовірностей. Вже у другій половині ХХ століття, на заході соціальні мережі почали активно розвиватись: з'явилися перші концепції, які передумовили розвиток сучасних соціальних мереж. Згодом, у 2003-2004 роках новітні мережі стали популярними у всьому світі. Наразі соціальні мережі є стилем нашого життя. Можна констатувати, що в сучасному світі спілкування між людьми спростилося до максимального рівня. Розвиток Інтернету і мереж дав можливість кожному спілкуватися без меж. Отже, обрана тема дослідження має актуальне значення.

1.2. Статистика соціальних мереж світу

Характеристика найпоширеніших серед підлітків соціальних мереж

На сьогодні вченими здійснено аналіз популярних веб-сайтів, які визначаються як соціальні мережі. В історії розвитку соціальної мережі були виокремлені найбільш популярні сайти, які ми подаємо в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Найпопулярніші соціальні мережі серед підлітків

№	Назва соціальної мережі	Мета створення
1.	Instagram.	В полі зору попадають цікаві моменти життя, відкриваються нові знайомства, обмін фото, відеозвінки.
2.	Twitter	Публічний обмін повідомленнями на коротких замітках в форматі блогу
3.	Telegram	Додаток для швидкого обміну текстовими повідомленнями.
4.	Facebook	Вперше досягло позначки в 1 мільярд осіб, дозволяє створити профіль з фотографією та інформацією про себе, запрошувати друзів, обмінюватися з ними повідомленнями, залишати повідомлення на своїй або чужих сторінках, створювати спільноти за інтересами.
5.	Viber	Відправка текстові повідомлення, обмін фото, синхронізується зі списком контактів, автоматично визначає, хто з друзів вже в Viber
6.	Tinder	Найпопулярніших додатків для знайомств в світі. Тут можна познайомитися з новими людьми, розширити своє коло спілкування, зустріти місцевих жителів під час подорожі.
7.	WhatsApp	Повідомлення в групових чатах.
8.	Pinterest	Фотосервіс
9.	Skype	Спілкуватися людям в усьому світі
10.	Waze	Додаток з дорожніми картами
11.	Google Maps	Додаток з картами для телефонів і планшетів. Можливість пошуку мість, дізнаватися про заклади і прокладати маршрути.
12.	iMessage	Дозволяє відправляти / отримувати текстові повідомлення, фотографії, відео, контактну інформацію та групові повідомлення через мережі Wi-Fi або 3G / 4G іншим користувачам iOS або OS X
13.	WeChat	Користувачі у всьому світі. Можна «чатитись» з друзями і телефонуйте їм, читати новини, гратися в веселі ігри з друзями.

14.	AsianAvenue	Спілкування. Зберігання контактів. Адресна книга. Знайомство.
15.	Cyworld	Спілкування у вигляді форуму. Знайомство. Можливість створення аватару.
16.	QQ	Сервіс миттєвих повідомлень. Безкоштовний чат. Присутність онлайн ігор. Можливість скачувати файли
17.	BlackPlanet	Знайомство. Спілкування шляхом повідомлень. Форум для обговорення політичних і соціальних проблем
18.	Ryze	Зв'язок бізнес партнерів. Спілкування
19.	LinkedIn	Найкраща соціальна мережа для HR-ів і тих, хто шукає роботу. Професійна робота в мережі Сайт доступний на різних мовах.
20.	Myspace	Знайомство. Спілкування. Можливість створення аватару
21.	Friendster	Соціальний ігровий сайт. Знайомства і знаходження нових подій і хобі. Обмін відео, фотографіями, коментарями та повідомленнями

В контексті зазначеної тематики, ми зробили висновок, що дана класифікація не є вичерпною.

Варто також зазначити, що користування соціальними мережами охоплює сучасних підлітків по всьому світу. Проте традиції та особливості національного виховання, особливо підлітків, впливають на вибір певної соціальної мережі. Такий вибір показано на мал. 1.2

Малюнок 1.2. Популярність соціальних мереж серед підлітків

Новітні технології увірвались у наше життя, в наші відносини. Ми відібрали рейтинг топ 10 соціальних мереж, а також визначили з переліку найпопулярніші

соціальні мережі в Україні, це наша віртуальна соціалізація, особливо це стосується молоді. Якими є найпопулярніші соціальні мережі світу, де людство витрачає свій дорогоцінний час? Таблиця 1.2

Таблиця 1.2. Рейтинг соціальних мереж

	Активних користувачів в місяць	
1.	Facebook – 2.2 млрд.	
2.	YouTube – 1.9 млрд.	
3.	WhatsApp – 1.5 млрд.	
4.	Messenger – 1.3 млрд.	
5.	WeChat – 1.06 млрд.	
6.	Instagram – 1 м лрд.	
7.	QQ – 861 млн.	
8.	Tumblr – 642 млн.	
9.	Qzone – 632 млн.	
10.	Tik Tok – 500 млн.	

Компанією Research & Branding Group надала дані, орієнтовані показники

відвідування сайтів, що найпопулярнішою соціальною мережею в Україні залишається Facebook. Її заснував Марк Цукерберг. Ним користуються половина респондентів, які взяли участь в опитуванні. За останній рік в Україні також збільшився відсоток користувачів YouTube – 30% та Instagram – 27%. останній рік випередив Twitter який тепер на 4-му місці (8,17%). Вибирають його за міні-блоги. Тут є акаунти у багатьох відомих людей. [11,с.30].

Найбільше українських користувачів цікавить розважальний і пізнавальний зміст. Тільки 36% використовують соцмережі, щоб дізнатися новини, а 60% користуються ними для спілкування з друзями. Загалом кількість регулярних користувачів Інтернету в Україні становить не менше 63% населення – це майже 22,8 млн. осіб.

Початком популярності соціальних мереж прийнято вважати 2003-2004 рр., коли були введені в дію LinkedIn, Facebook і MySpace. В Україні мода на соціальні сервіси виникла дещо пізніше. Водночас статистичні дані свідчать, що за останні роки кількість користувачів соціальних мереж значно збільшилася й охоплює усі вікові групи. [12, с. 71].

Соціальні мережі стали настільки популярним видом соціальних медіа, що в багатьох країнах світу, крім міжнародних соціальних мереж, діють також і власні національні проекти. Україна не є винятком: українські соціальні мережі вже встигли завоювати чималу частку аудиторії й продовжують активно розвиватися. Розвиток українських соціальних мереж розпочався з березня 2014 року. Поштовхом до цього стали події Євромайдану 2013-2014 рр., анексія Криму та початок воєнних дій на Донбасі, які загострили проблему підкреслення національної самобутності українців, у тому числі – у кіберпросторі.

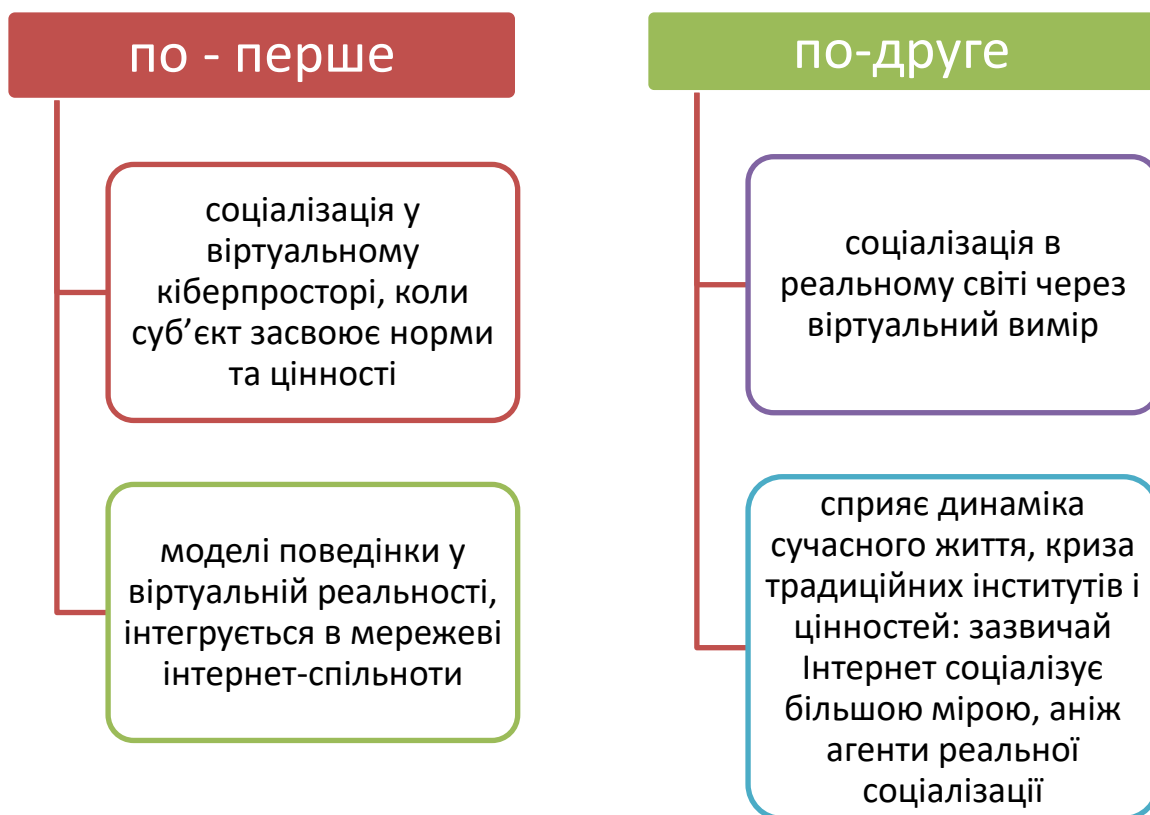
Виховання у молоді культури користування кіберпростором та профілактика залежності від мережі Інтернет може стати шляхом вирішення проблеми взаємодії людини з віртуальним простором і потребує подальшого дослідження [11, с. 58].

1.3. Соціалізація підлітків через мережу Інтернет. Залежність від соціальних мереж у підлітковому віці як соціально-педагогічна проблема

Соціалізація відбувається упродовж усього життя людини, при цьому традиційним формами є первинна соціалізація, яка відбувається з дитинства у межах родинних зв'язків. Вторинна соціалізація – це створення контактів, стосунки між людьми. [2, с. 21].

Соціальні мережі стають потужним агентом третинної соціалізації: соціалізації не тільки в мережевому суспільстві, але й у реальному середовищі, в якому живе людина. Соціальні мережі виступають як засіб віртуального спілкування, соціалізації підлітків і молоді через мережу Інтернет.

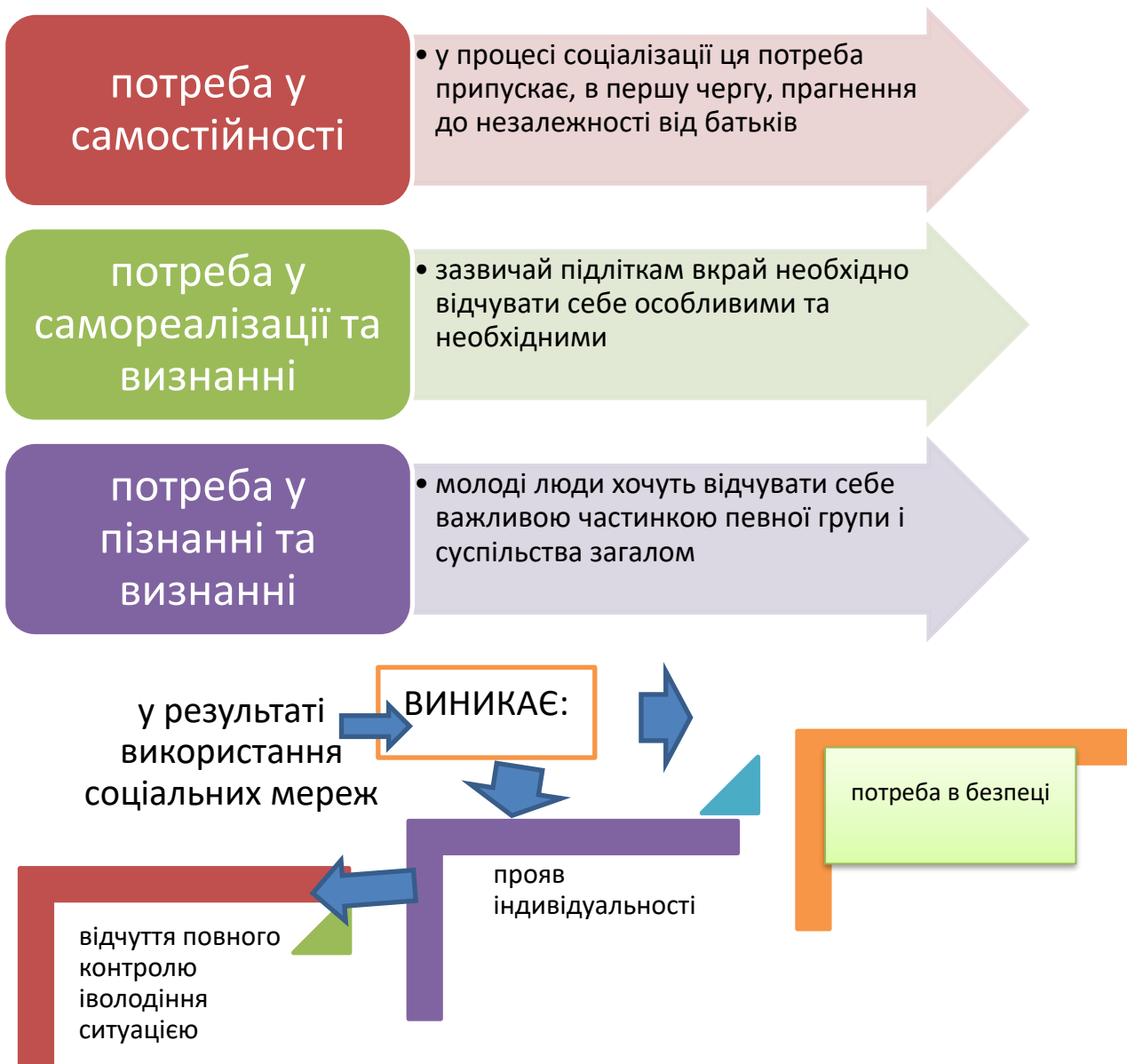
Ми погоджуємося з думкою А. Данилова [13, с. 4]., що соціалізацію особистості із врахуванням інтернет-факторів варто розглядати у двох вимірах. Малюнок 1.3.

Мал. 1.3 Влив Інтернету на соціалізацію особистості підлітка

Вибудовується нова модель взаємодії в людському середовищі, характер між особистих взаємин, стиль життя, культура дозвілля, безумовно, все це впливає на безпервний процес соціалізації молодого людини. [1,с.41].

Як відомо, будь-яка діяльність людини спрямована на задоволення потреб. Сучасні підлітки задовольняють їх за допомогою соціальних мереж та Інтернету, а саме: Мал 1.4

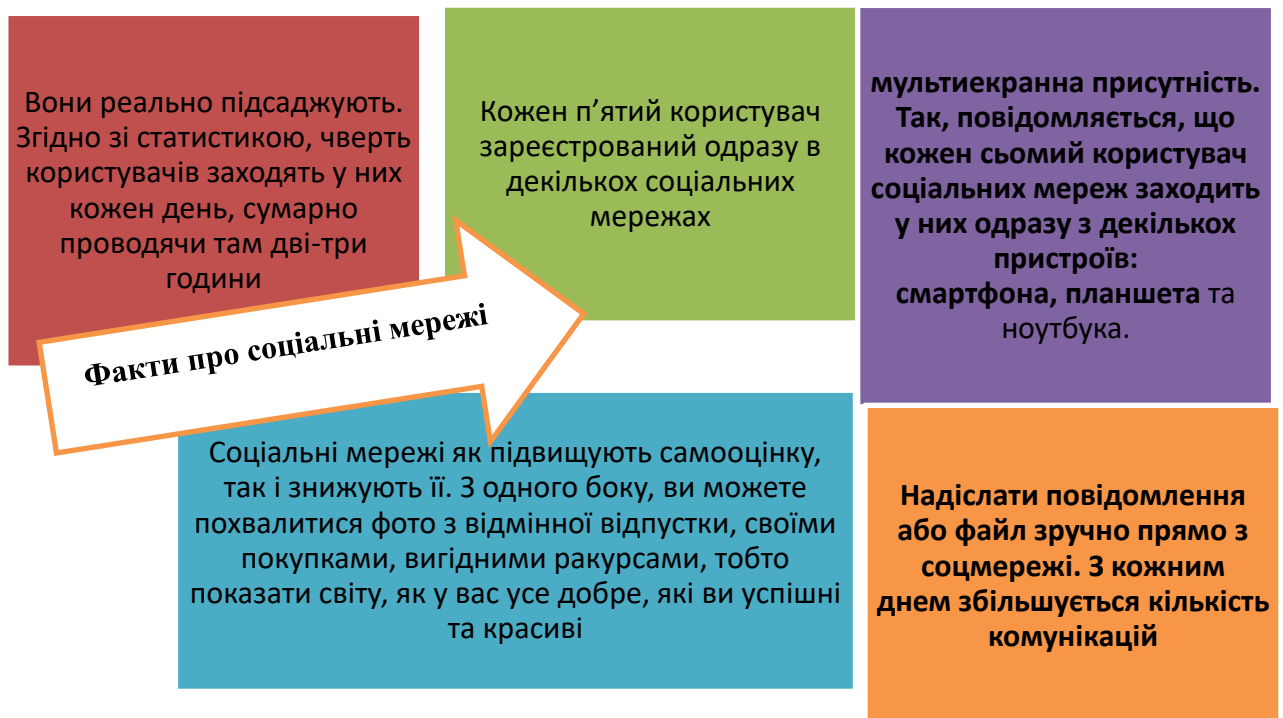

Мал. 1.4 Діяльність підлітка на задоволення потреб в результаті використання соціальних мереж

За останні роки досить потужно зросла чисельність реєстрації в соціальних мережах. Тому онлайн-спілкування стало активнішою формою, ніж звичайне.

Таким чином, конструюється новий тип соціального індивіда – *Homo virtualis* – людини, орієнтованої на віртуальність, творця, носія, споживача віртуальної культури [5, с 24]. Сучасні тенденції розвитку соціуму дозволяють говорити і про явище кіберсоціалізації, яке стало актуальним в умовах становлення інформаційної цивілізації [8, с. 48]. [3,с.115].

Кіберсоціалізація – соціалізація людини у кіберпросторі, процес зміни структури самосвідомості особистості, який відбувається під впливом в результаті використання нею сучасних інформаційних і комп’ютерних технологій у контексті життєдіяльності. Кіберсоціалізація підлітків особливо яскраво відбувається в Інтернет-середовищі, в ході комунікації з віртуальними друзями: під час переписки по e-mail, на форумах, в чатах, блогах, online-іграх. У дитини виникає цілий ряд нових очікувань з фактично новим віртуальним життєвим простором в мережі [3, с. 49]. Малюнок 1.5 узагальнює факти впливу соціальних мереж на наше життя.

Мал. 1.5 Факти про впливу соціальних мереж

У сполучених Штатах придумали соціальний – **Facebook addiction disorder**, що перекладається приблизно так: «розлад Facebook-залежності». Втім, у кого як: замість Facebook може бути будь-яка інша соціальна мережа.

Вже давно стало буденним, що сьогодні стати лідером достатньо просто: мати свій відеоблог, або вести свій акант. Стіни наших будинків стали прозорими, тепер ми знаємо, що на сніданок у подруги, як живе однокласниця, яка виїхала за кордон у пошуках кращого життя, який ремонт у сусіда. Багато хто вибирає життя на онлайн-сцені, буквально живуть у мережі – для красивої картинки. А є ті, які стають постійними глядачами цих вистав. [4; 6]:

На основі вивчених наукових джерел, можна зробити висновок про такі залежності та проблеми підлітків від перебування в соціальних мережах: психологічна залежність, розкриття конфіденційної інформації, кіберкомунікативна залежність, залучення неповнолітніх до сексуальних стосунків, матеріали агресивної поведінки людей, що пропагують ксенофобію, тероризм, залучення через соціальні мережі дітей і підлітків до протизаконної діяльності.

Тому класний керівник повинен стати провідним фахівцем соціального виховання, що покликаний створювати сприятливі соціальні, навчально-виховні умови для розвитку і соціалізації, в тому числі у віртуальному просторі підлітків. Для виконання цього завдання сучасні педагоги перш за все самі повинні бути компетентними у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. [6, с. 21].

Тож, проаналізувавши результати дослідницької діяльності, можна говорити про те, що соціальні мережі мають можливість на існування, але потрібно раціонально використовувати час, проведений у мережі Інтернет. І тому, хочеться поради́ти батькам підлітків: залучайте дитину до реального світу, навчайте спілкуватися з іншими дітьми. Підберіть спільно з підлітком гурток чи секцію, де багато однолітків — нехай «жива» розмова і «живі» друзі стануть кращими співрозмовниками, ніж віртуальні [4,с.19].

1.4. Соцмережа і Я.

Позитивні і негативні аспекти перебування підлітка у мережі Інтернет

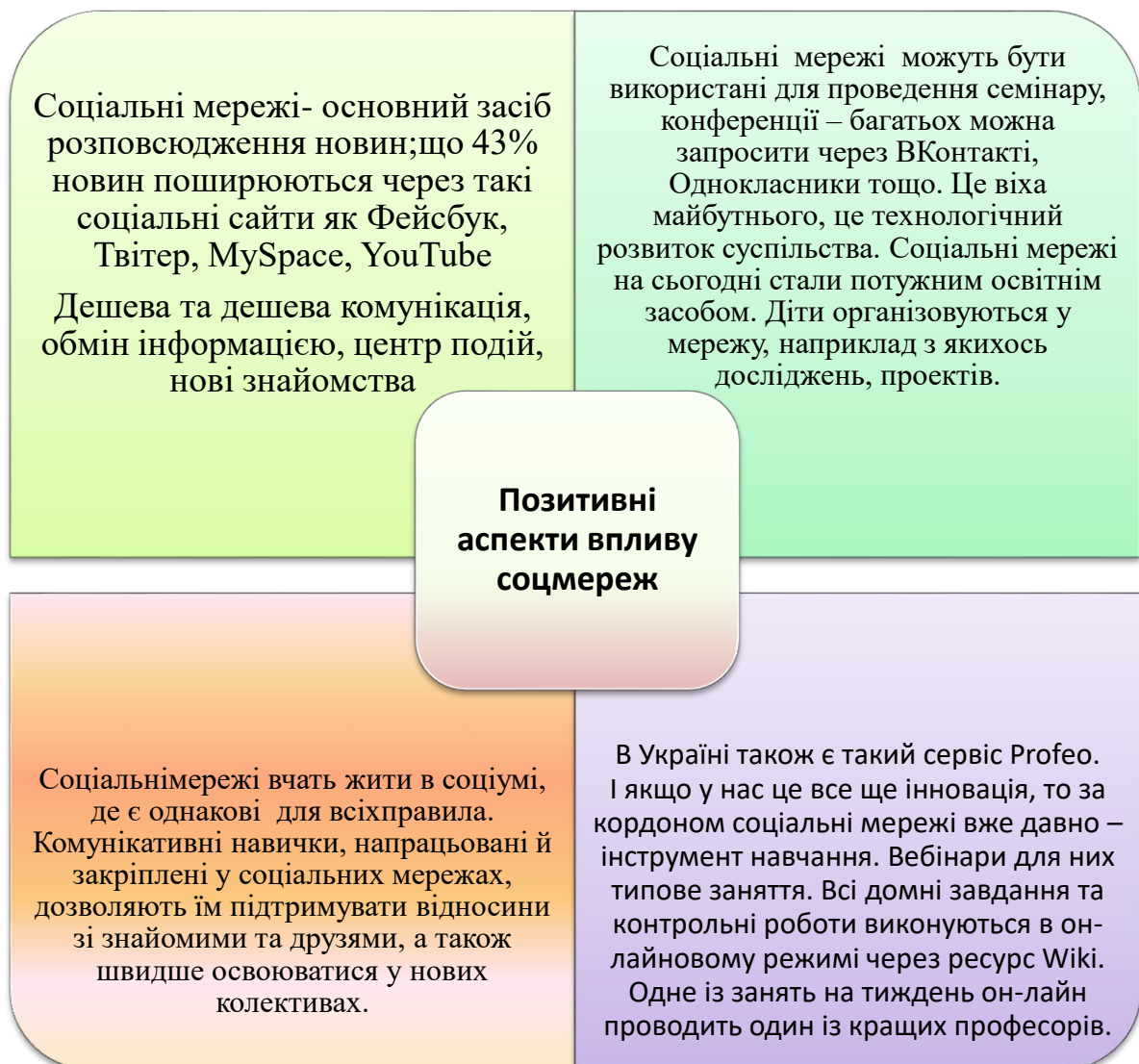
До позитивних аспектів особистісного розвитку за допомогою Інтернет-спілкування можемо віднести подолання комунікативного дефіциту, розширення кола знайомих. При цьому дружба в соціальних мережах часто досить поверхнева. Деякі молоді люди, а особливо підлітки, намагаються бути у центрі уваги, а також додати до свого профілю як найбільше друзів, у тому числі й за рахунок незнайомих людей. Такий підхід несе потенційну загрозу особистій безпеці підлітка, який часто занадто відкритий у поширенні персональної інформації. Нерідко неповнолітні користувачі створюють по кілька різних профілів (із різними іменами) в одній соціальній мережі, що руйнівним чином позначається на їх самоідентифікації [9, с. 52].

Варто підкреслити, що сучасна молодь розглядає Інтернет і соціальні мережі як основне та перевірене джерело інформації. Підлітки у соціальних мережах задовільняють потреби у самовираженні та самореалізації. Таким чином, підлітки використовують соціальні мережі для демонстрації особистої позиції щодо обговорюваних питань, власних досягнень, розробок або творчості. У цьому випадку самовираження молодої людини стає важливішим мотивом для використання соціальних мереж, ніж спілкування або отримання інформації [10, с. 128].

Варто зауважити, що соціальні мережі сприяють розвитку дистанційного навчання, пропонуючи нові технічні та методичні засоби. Велика кількість різноманітного відео- й аудіоконтенту створює умови для кращого засвоєння навчального матеріалу. Сучасним вчителям потрібно лише спрямувати в правильне конструктивне русло навчальну діяльність учнів у соціальних мережах. Комунікативні навички, напрацьовані й закріплені у соціальних мережах, дозволяють їм підтримувати відносини зі знайомими та друзями, а також швидше освоюватися у нових колективах. Коло знайомств розширюється і в той же час приходить усвідомлення власної значущості.

Крім того, соціальні мережі можуть стимулювати самостійну пізнавальну діяльність. Вони сприяють залученню користувачів у освітній процес та підштовхують до саморозвитку. Дослідник Джефрі Хенкок (Jeffrey Hancock) стверджує, що соціальні мережі дозволяють поглянути на себе з кращого боку – на таких, якими ми хочемо себе бачити. [4, с. 43].

Вчені дійшли до висновку, що підлітки, які використовують соцмережі частіше бувають задоволені собою та своїм життям. Мал. 1.6

Мал. 1.6 Позитивні аспекти впливу соціальних мереж

Соціальні мережі допомагають мозку працювати. Так, за даними BBC NEWS групі вчених з США під час проведення спеціалізованого дослідження вдалося виявити невелику за розмірами ділянку головного мозку, яка відповідає за організацію соціального життя. В тих людей, які надають перевагу активному способу соціальної поведінки, ця частина головного мозку розвинена набагато краще, ніж у решти населення. [9, с. 54]

Концерти, прогулянки по паркам, похід з друзями до кінотеатру – звичні речі, чи не так? А як щодо людей з обмеженими можливостями? Адже їм соціальні мережі можуть замінити все це.

Протягом останніх 5 років соціальні мережі стали невід’ємною частиною життя більшості українців, спілкування в соціальних мережах допомагає встановити нові знайомства, сприяє обміну знаннями, діалогу культур.

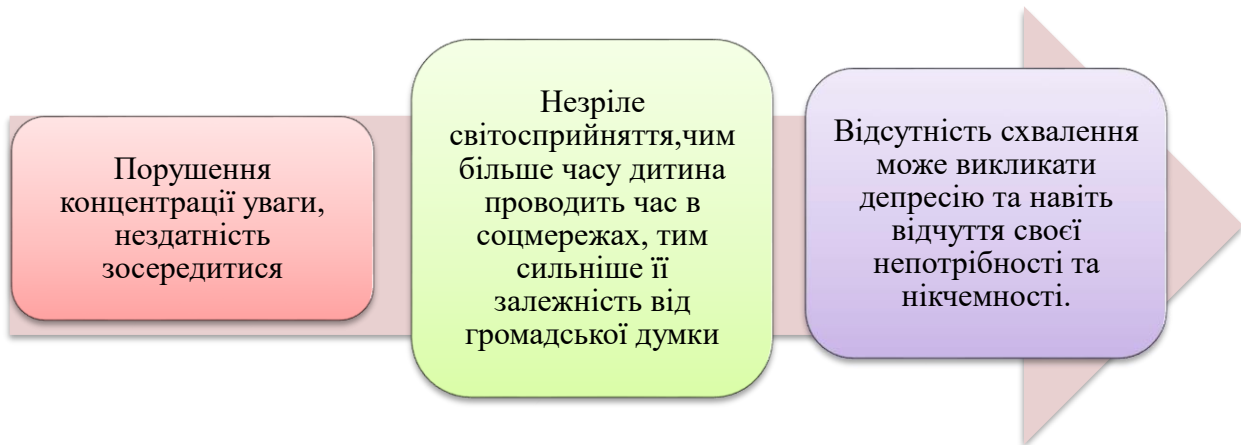
Про мінуси.

Багато вчених вважають, що розвиток техніки призводить до переродження людини, яка стає додатком машини. Вже не людина, а техніка визначає характер розвитку соціуму, зміст культури. Людина знаходиться під впливом створеної нею техніки, не помітивши, коли і як вона потрапила під її владу.

За результатами проведених досліджень виявилось, що негативний вплив соціальних мереж переважає на підлітка:

Висновок: соцмережі сприяють зниженню емпатичних здібностей (співпереживання).

Відсутність послідовності суджень, послідовності мислити, аналізувати, систематизувати отриману інформацію, вести діалог

Незадоволеність своєю зовнішністю

В соціальних мережах підліток отримує вирвані шматки інформації, реальних подій

Фейсбук-депресія надмірне використанням Фейсбуку, яке впливає на повсякденну діяльність і відносини з іншими людьми

Інтерт-булінг. Уникнення агресивних та часто принизливих коментарів під своїми постами.

Прокрастинація. Відкладання справ на потім.

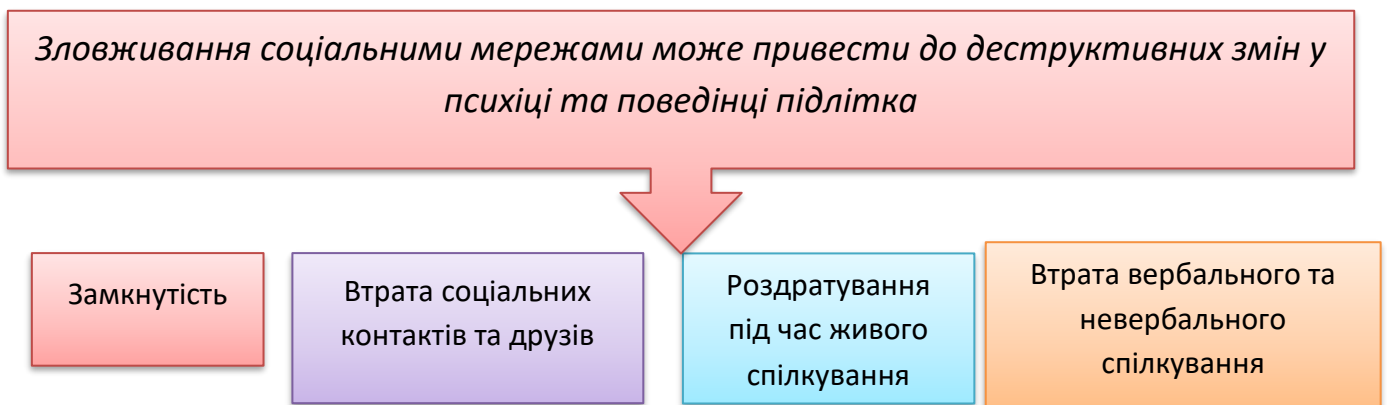
Низька самооцінка. Користувачі соціальних мереж рідко чесні з аудиторією, показуючи своє справжнє життя. Зазвичай створюється якийсь цифровий зліпок «ідеалу» з життям-мрією.

Мал.1.7 Негативний аспекти впливу соціальних мереж

В нашу лексику ввішли слова кіберкомунікативна залежність (cyber-relational addiction): залежність від спілкування в соціальних мережах, форумах, чатах, групових іграх і телеконференціях, що може призвести до заміни реальних членів сім'ї і друзів віртуальними. В Україні розповсюджена саме кіберкомунікативна залежність. [7,с.14].

Спілкування у соціальних мережах – це відхід від справжнього життя, неможливість налагодити контакти з реальними людьми. І ця проблема дійсно дуже небезпечна: підліток зосереджується на власних переживаннях, перестає спілкуватися з рідними та близькими, так як не знаходить належного розуміння з їхньої сторони. Підлітки втрачають навички прояву інтересу до інших людей у реальному житті [11,с.180].

Вплив надмірного використання соціальних мереж як засобу комунікації на реальні взаєностосунки користувача може бути досить відчутним Мал. 1.8:

Мал. 1.8 Наслідки зловживанням соціальних мереж

Соціальні мережі становлять загрозу і для сім'ї. За результатами опитування, проведено з нагоди Національного тижня сім'ї в Британії, виявилось, що четверта частина 15-річних підлітків вважають соціальні Інтернет-мережі найважливішим, що є в їхньому житті. [1, с. 28]

Соціальні мережі негативно впливають і на роботу імунної системи організму, роботу артерій і процеси мислення. У результаті – підвищення ризику появи раку, серцево-судинних захворювань. На думку великобританського біолога Аріка Сігмана ця загроза пов'язана з тим, що фізіологічні процеси в

організмі людини відбуваються по різному залежно від того, знаходиться людина наодинці, в чиемусь товаристві чи у віртуальній реальності. Є й інші мінуси – порушення зору, викривлення хребта тощо.

Соціальні мережі, як і кожне творіння людських рук, є недосконалим. Тому потрібно задуматись, чи не забагато часу ми даруємо їм, часу, якого нам ніколи ніхто не поверне.

З метою формування безпечної діяльності молоді в Інтернет-мережі необхідно впроваджувати заходи, які спрямовані на проінформованість молоді щодо ризиків віртуального світу, формування критичного мислення та взаємодії фахівців, які займаються формуванням безпечної діяльності молоді в Інтернет-мережі [5, 98].

Підсумовуючи вищесказане, хочемо виокремити позитивні та негативні сторони використання соціальних мереж. [3, с. 87]. Позитивними факторами взаємодії сучасних підлітків у соціальних мережах є відсутність перешкод для спілкування, отримання корисної, нової інформації, проведення дозвілля, ознайомлення з відео й аудіо новинками, допомога в навчанні, всебічний розвиток. [13, с. 29]

Серед негативних аспектів користування соціальними мережами можна назвати такі: залежність від соціальних мереж та Інтернету в цілому, негативний вплив на психофункціональний стан користувачів, незахищеність особистої інформації, не завжди достовірна інформація, відкритий доступ до негативної інформації (он-лайн насилля, порнографія й ін.), фінансові витрати на соціальні мережі [10, с. 23]. Водночас корисним чи шкідливим буде використання соціальних мереж та Інтернету загалом для користувача, безпосередньо залежить від сформованих у нього навичок інформаційної культури і грамотності. Саме тому сьогодні варто зосередити особливу увагу на навчанні дітей, підлітків і молоді основам безпечної поведінки в соціальних мережах та Інтернеті [3, с. 87].

1.5 Інтернет-залежність як соціальна проблема у підлітків

Ще 10 років тому ми і не змогли уявити, наскільки ця проблема буде актуальна на сьогоднішній день. І з кожним роком актуальність цієї проблеми тільки зростає. Сучасні діти, здається, вже народжуються з умінням користуватися комп'ютером. У зв'язку зі зростаючою комп'ютеризацією і "інтернетизації" українського суспільства проблема патологічного використання Інтернету стала хворобою. [2, с. 20]

Інтернет сам по собі - ні добро, ні зло. Це всього лише невід'ємна частина навколишнього світу, який стає все більш і більш цифровим. Зрозуміло, діти рано чи пізно пізнають і цю частину світу. [3, с. 17].

До особливостей впливу мережі Інтернет на соціалізацію молоді відносять:

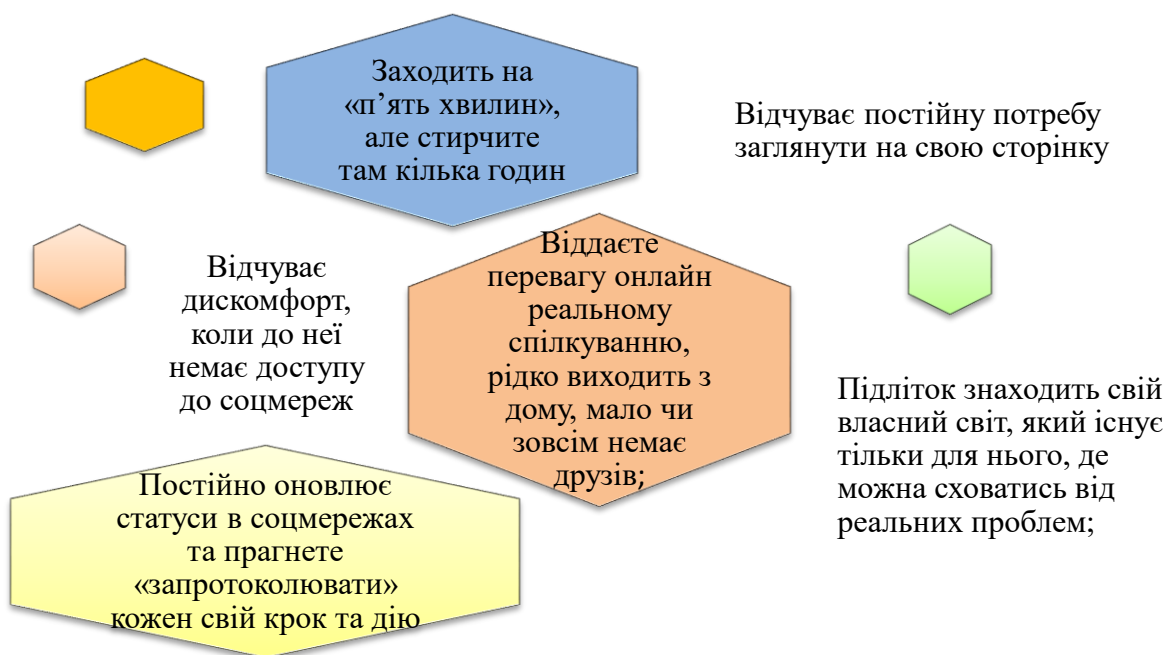

Мал. 1.10 Особливості впливу соціальної мережі на соціалізацію підлітка

Однак ця ситуація має й зворотний бік - надмірне захоплення комп'ютером поступово підриває фізичний та інтелектуальний здоров'я, руйнує нервову систему і в результаті робить залежного від комп'ютера людини не тільки хворим, але і самотнім. [13, с. 94]

Сучасні соціальні мережі, комп'ютерні ігри в онлайн дають можливість долучитися до будь-якої інформації за допомогою інтернету, немов спеціально створені для підлітків, нервова система яких ще не зміцніла остаточно, адже дітям цього віку (12-16 років) спочатку притаманні прагнення фантазування, схильності видавати бажане за дійсне і т.д. Соціальні мережі повністю задовольняють ці потреби молодого людини, які в своєму віртуальному просторі допомагають стати ким завгодно.

Крім того, в підлітковому віці формуються моральні цінності: уявлення про моральність, добро і зло, які під впливом інформаційного потоку соціальних мереж можуть значно спотворитися. Це не тільки порушення зору і постави, роботи внутрішніх органів, наприклад, шум у серці у дитини, тахікардія, порушення тиску, а й соціальна ізоляція, а в крайніх випадках - психічні порушення: Мал 1.11

Мал. 1.11 Вплив соцмереж психологічне здоров'я підлітків

На жаль, в умовах сучасного життя підлітки потрапляють в пастки різних залежностей. Тому величезна небезпека криється в надмірній залежності підлітків від комп'ютера - інтернету, ігор, соціальних мереж. Важливо навчитися отримувати з соцмереж максимум користі, не перестаючи при цьому бачити справжнє життя – те, яке поза екраном ноутбука, або вашого гаджета.

Отже, висновок такий: соціальні мережі – це добре, якщо ними не зловживати. Завдяки їм у нас є можливість ділитися досвідом, відкрито висловлювати свою думку, розповідати про своє життя, демонструючи себе у всій красі, обмінюватися інформацією, підтримувати зв'язки і знаходити нових друзів. Але при цьому потрібно ще не втрачати теперішніх товаришів, приділяючи їм час у реальному житті.

Не замінюйте соцмережами живе спілкування, черпайте потрібну для нас інформацію, насолоджуйтеся цікавим контентом, пропускаючи «сміття». І не будьмо такими категоричними, називаючи соціальні мережі абсолютним злом чи добром.

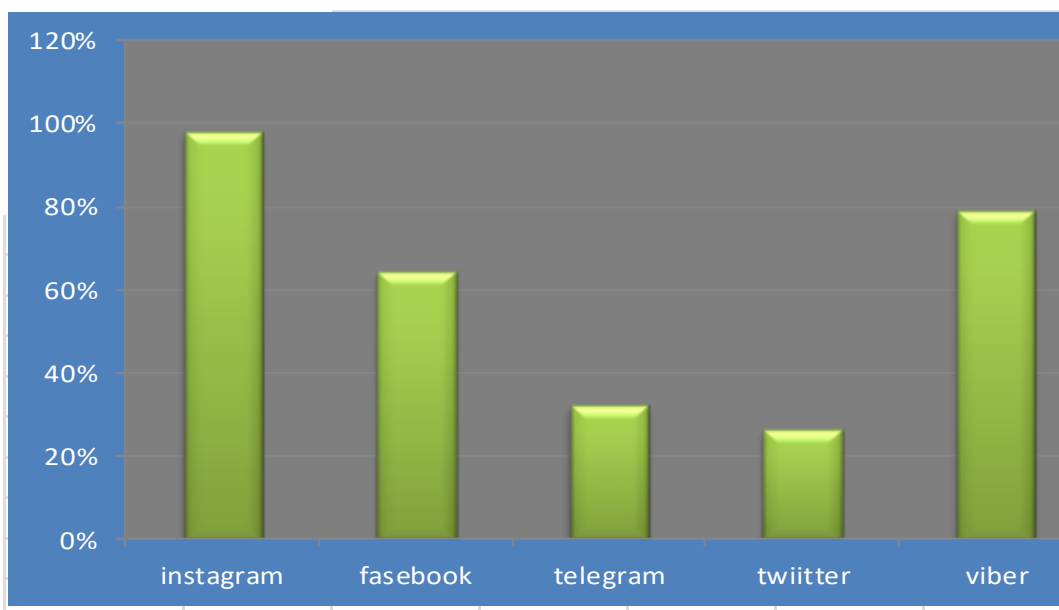
РОЗДІЛ II ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА З ВПРОВАДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ОСОБИСТІТЬ ПІДЛІТКІВ.

2.1 Експериментальне дослідження впливу соціальних мереж на особистість підлітків.

Методами даного експерименту були: проведення анкетування та визначення впливу соціальних мереж на підлітків школи. В експерименті взяли участь учні 7-11 класів. Дослідженням було охоплено 259 учнів віком від 13-15 років. Серед респондентів дівчат – 48,9%, хлопців – 51,1%. Дослідження носило анонімний характер та було добровільним. Головними запитаннями були:

1. Чи заважають вам навчатися соціальні мережі?
2. В яких соціальних мережах(месенджерах) у вас є аканти?
3. З якого пристрою ви заходите у соціальні мережі?
4. Що найбільше вас цікавить в соціальних мережах?
5. Скільки часу в день ви проводите за комп'ютером?

На запитання в яких соціальних мережах чи месенджерах у вас є аккаунти ми отримали такі результати: Гісторгама 2.1.

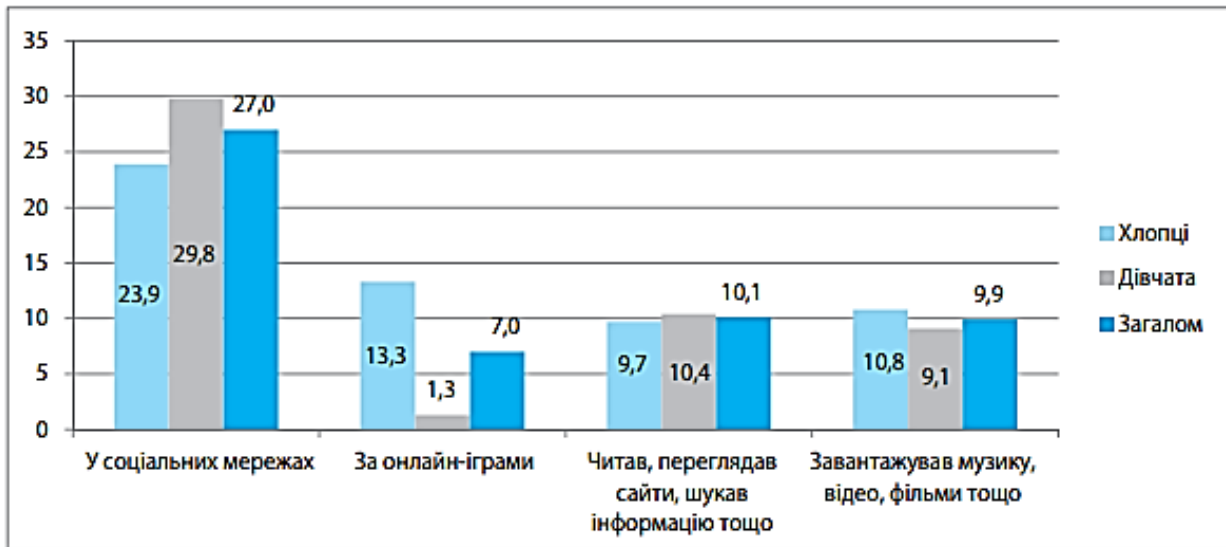

Гісторгама. 2.1. Найпопулярніші соціальні мережі серед підлітків

Отже, найбільше користуються соціальними мережами є: Instagram 98 %, популярними також залишається: Facebook 54%, Telegram 32%, Twitter 26% та Viber 89%.

За проведеними дослідженнями, перше місце за відвідуванням посідають саме соціальні мережі, за анкетуванням більший процент респондентів є дівчата.

Гістограма 2.2

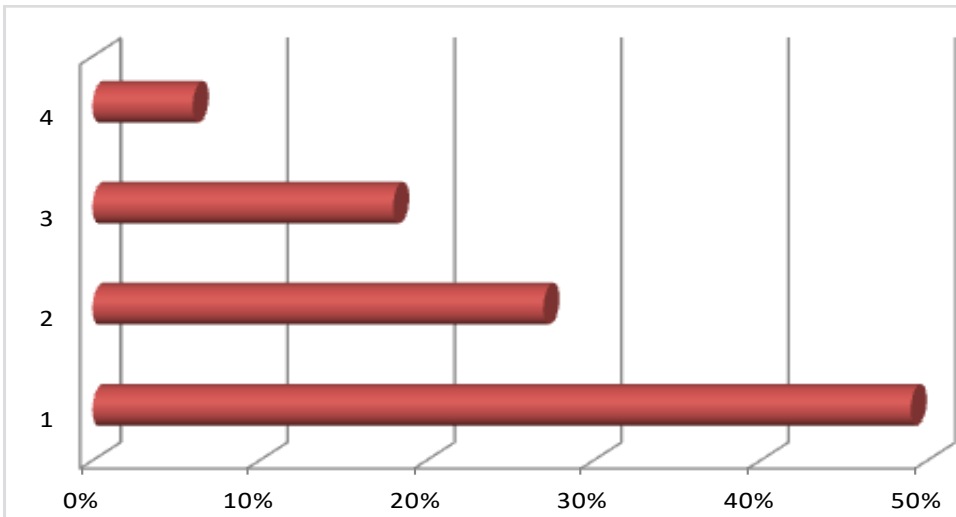

Гістограма 2.2 Кількість респондентів за відвідуванням у Інтернет - мережі

Варто також зазначити, що дівчата є активнішими в онлайн-спілкуванні, в той час як хлопці є більш завзятими геймерами. Саме такий розподіл за сферами інтересів, на наш погляд, пов'язаний з моделями поведінки, які формуються суспільством в дитині ще змалечку. Тому якщо з часом дівчина зазвичай проявляє себе в комунікативній взаємодії, то хлопець — через конкретну дію, в цьому разі онлайн-дію в грі. Дослідження показало, що всі опитані учні користуються Інтернетом, 98,6% опитаних мають свою сторінку хоча б у одній із соціальних мережах.

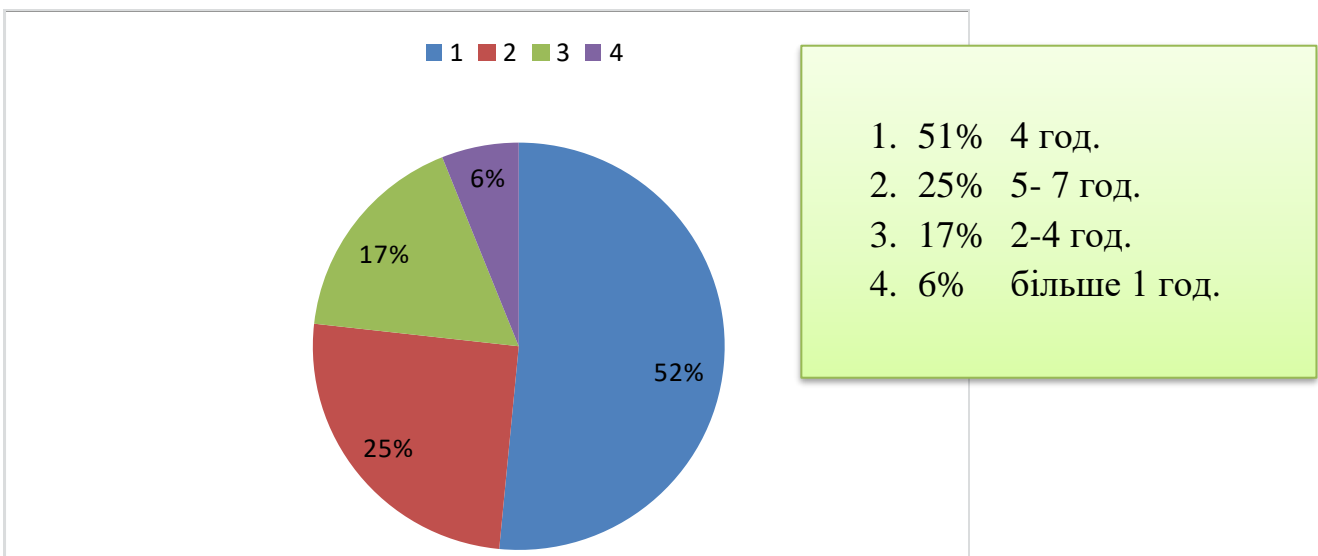
На запитання як часто за добу ви користуєтесь соціальною мережею, ми отримали наступні результати :

1. 49% опитаних відвідують соціальні мережі більше 8-х разів на добу,
2. 27 % – 6-4 рази,
3. 18% – 4-2 рази на добу,
4. 6% - декілька разів на тиждень. Гістограма 2.3

Гістограма 2.3 Користуванням мережею (месенжерами) на добу

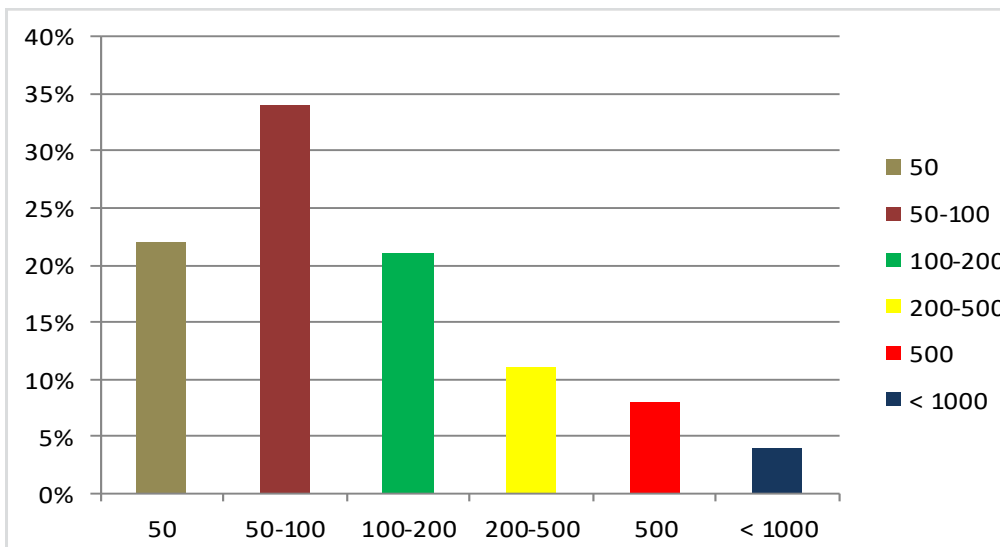
Більшість підлітків користуються гаджетами від години до чотирьох годин на день. Сюди входять ігри, домашня робота, спілкування в чатах тощо. У вихідні дні час проведення за гаджетами зростає до 3-5 і навіть 8 годин на день. Підліток витрачає близько 4 годин в день, сидячи перед екранами, але менше однієї години в день отримує фізичне навантаження. На запитання, скільки часу щодня ви проводите в усіх зареєстрованих соціальних мережах в цілому, ми отримали наступні результати: Гістограма 2.4

Гістограма 2.4 Проведений час на добу в соціальних мережах

Отже, виходячи із отриманих даних, можна вважати, що перебування в соціальних мережах та спілкування за їхньою допомогою є нормою для сучасних підлітків.

Молодь сьогодні вимірює свою популярність кількістю фоловерів в Instagram. Чим більше підписників у вас є, тим, уважають, більшій кількості людей ти сподобався, більшу повагу й захоплення викликаєш у своїх однолітків. Тому на запитання, скільки підписників ви маєте за друзів, ми отримали наступні результати: до 50-22%; 50-100-34%; 100-200-21%; 200-500-11%; 500-8% більше 1000-4%

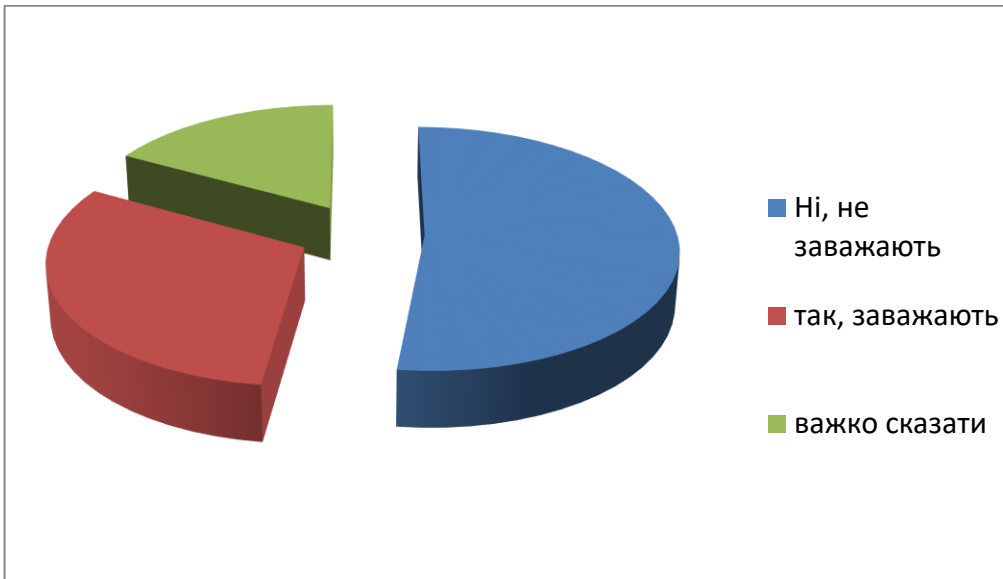

Гістограма 2.5 Кількість підписників серед підлітків в соціальних мережах

Бути соціально визнаним і схваленим у соцмережах значно легше, аніж у житті. Тому підлітки, вважають, що накрутка голосів, лайків, шерів і просто велика кількість друзів у соцмережах робить їх крутішими. Доросла людина скептично ставиться до таких аргументів, але для підлітків це сильні аргументи, які спонукають накручувати свою популярність у соцмережах. Небезпека криється в тому, що, повернувшись в реальний світ, підлітки очікують лайків від свого оточення, а коли цього не отримав - призводить до конфліктів, часто до відчуження в спілкуванні з однолітками. І як результат – повернення у віртуальний світ, де реальні контакти замінюються величезною кількістю «друзів» та їхніми лайками, які дещо компенсують проблеми в спілкуванні з

реальними людьми. Друзі можуть виявитися зовсім не друзями. На тому боці за мирною аватаркою можуть опинитися збоченці або шахраї, які будуть лайкати пости й збирати інформацію про підлітка, і наслідки можуть бути невтішними.

На запитання, чи згодні ви з твердженням, що соціальні мережі заважають вам навчатися, 44% дали відповідь: «Ні, не заважають», 21% відповіли: «Так заважають», і 2% відповіли: «Важко сказати». Гістограма 2.6

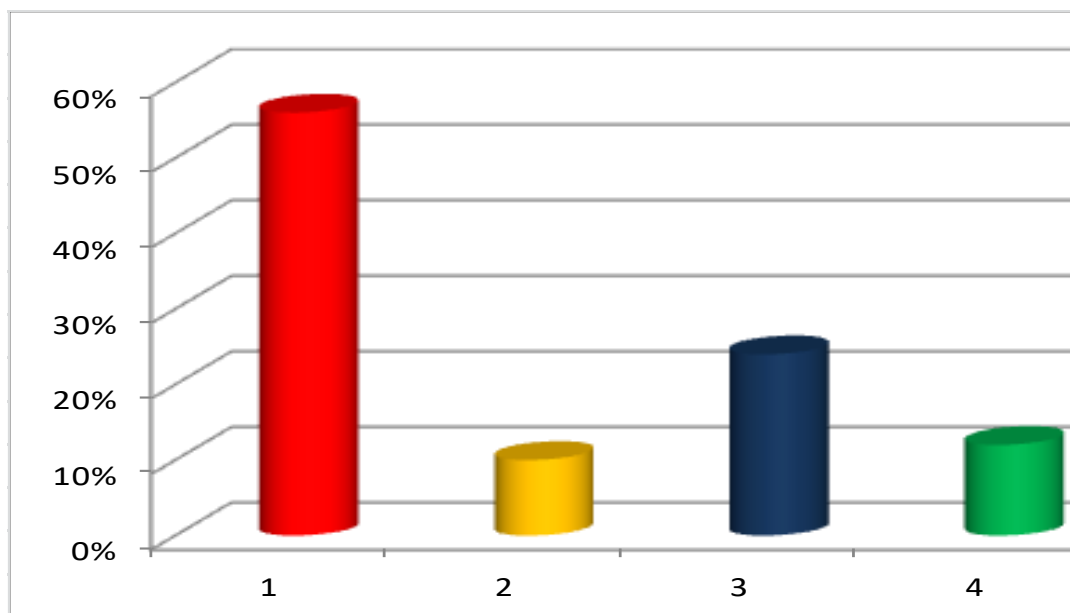

Гістограма 2.6 Чи заважають вам навчатися соціальні мережі?

Активне використання можливостей соціальних мереж, пов'язаних із навчанням, обміном інформації - це покращує оцінки. Результати знижуються у тих, хто під час навчання, або підготовки звертається до соцмереж в особистих цілях. Анкетування серед учнів показало, що соціальні мережі не заважають ефективному навчанню. Хочеться відзначити, що більшість опитаних учнів вважають, що соціальні мережі відволікають їх від важливих справ, а інші впевнені, що ті допомагають їм зробити життя набагато простіше і комфортніше.

На запитання чи цікавляться батьки, яку інформацію викладають підлітки про себе та родину в соцмережах, ми отримали наступні результати: Гістограма 2.7

1. 56% батьків не знають, які сайти відвідують їхні діти;
2. 10% дітей готові надати інформацію про себе і свою родину;
3. 24% можуть без вагань надіслати свою фотокартку незнайомцям;
4. лише 12 % реально слідкують за життям дитини в мережі.

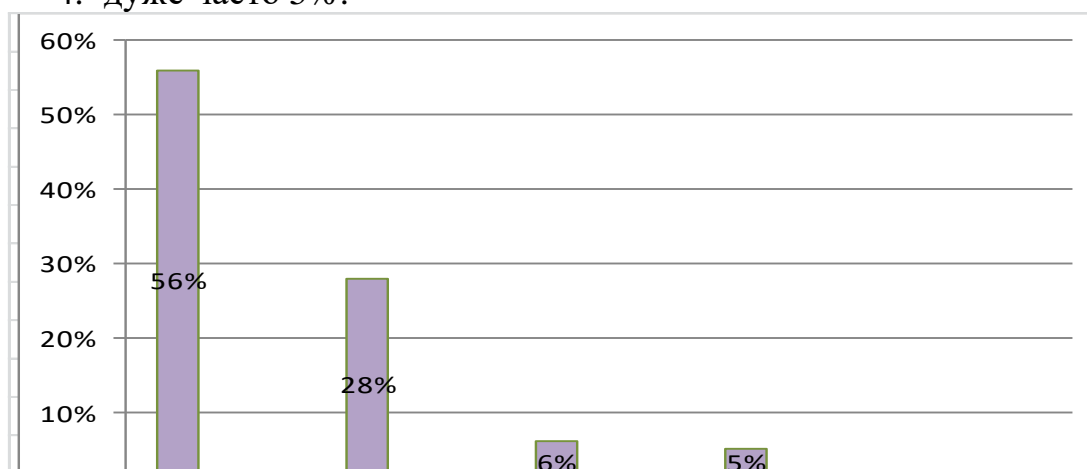

Гістограма 2.7 Чи цікавляться батьки, яку інформацію викладають їхні діти в мережах?

Результати показали, що головною проблемою є низький рівень обізнаності батьків, які не можуть забезпечити дитину, оскільки самі мало розуміються на всіх тонкощах користуванням Інтернетом. Нами були розроблені рекомендації батькам щодо профілактики Інтернет-залежності підлітків «Додаток В».

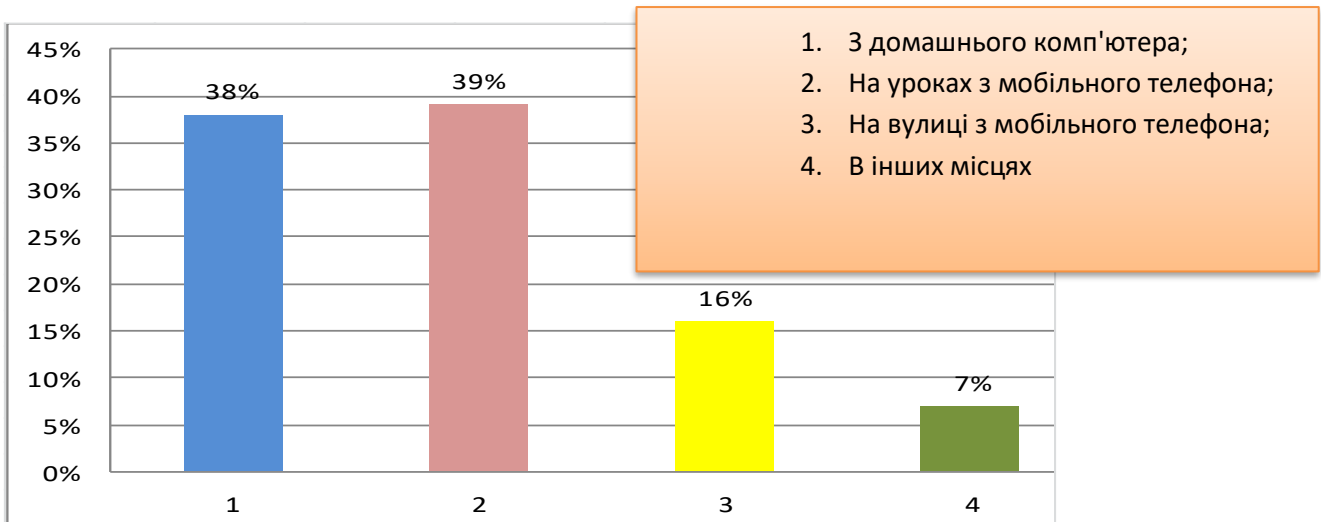
На запитання, чи бувало так, що ви не встигали зробити домашнє завдання через тривале перебування в соціальних мережах, результати показали: Гістограма 2.8

1. 56% респондентів дали відповідь «Ні, не бувало»;
2. 28% відповіли, що іноді не встигали зробити домашнє завдання;
3. дуже рідко 6%;
4. дуже часто 5%.

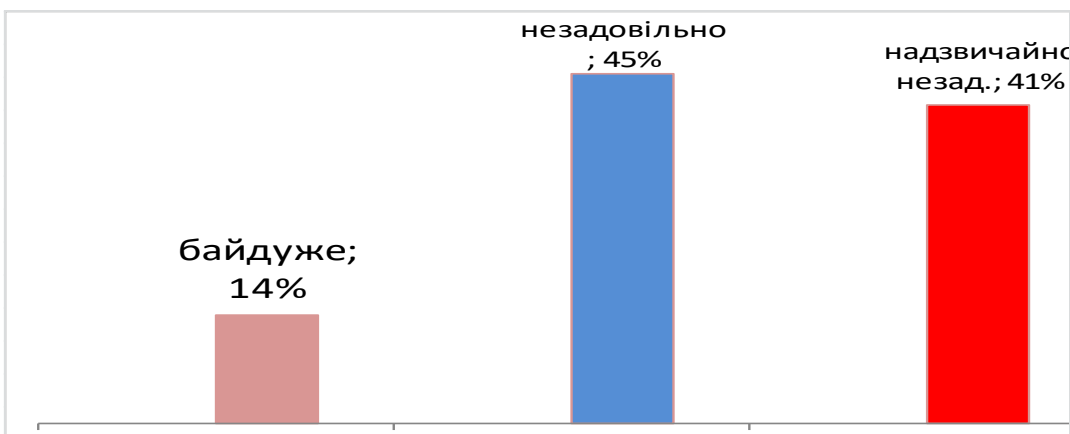
Гістограма 2.8 Чи бувало, що ви не встигали зробити домашнє завдання через соцмережі?

Представити сучасну людину без соціальних мереж просто неможливо. Складно собі уявити, що колись люди могли обійтися без профілю в соціальних мережах. На запитання з якого пристрою діти заходять в соцмережі, ми отримали надзвичайну цікаву для педагога інформацію: Гістограма 2.9

Гістограма 2.9 З якого пристрою ви заходите у соціальні мережі?

Якщо комп'ютер під забороною, виникають конфлікти з батьками, що відбивається на психічному стані підлітка, тому на запитання яка буде ваша реакція, якщо випадково станеться, що всі соціальні мережі й подібні сайти у світі закриють, показали результати: Гістограма 2.10

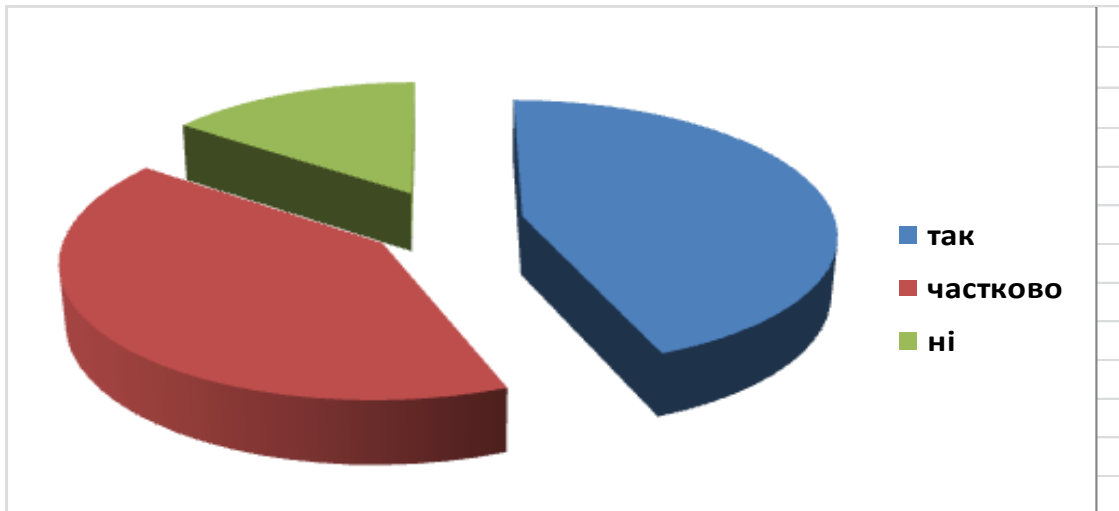

Гістограма 2.10 Яка буде ваша реакція, , що всі соціальні мережі у світі закриють?

Відвідування особистої сторінки в соціальних мережах перетворюється в щоденний обряд – неодноразово, протягом дня підліток заходить, щоб побачити

якісь зміни. Це безглузде «вбивство» часу поглинає цілком - підлітки витрачають години і дні, стають дратівливими і злими.

Відповідаючи на запитання, чи вважаєте ви, що у Вас є залежність від соціальних мереж, 44 % респондентів відповіли «так», що частково 41%, ні 15%.

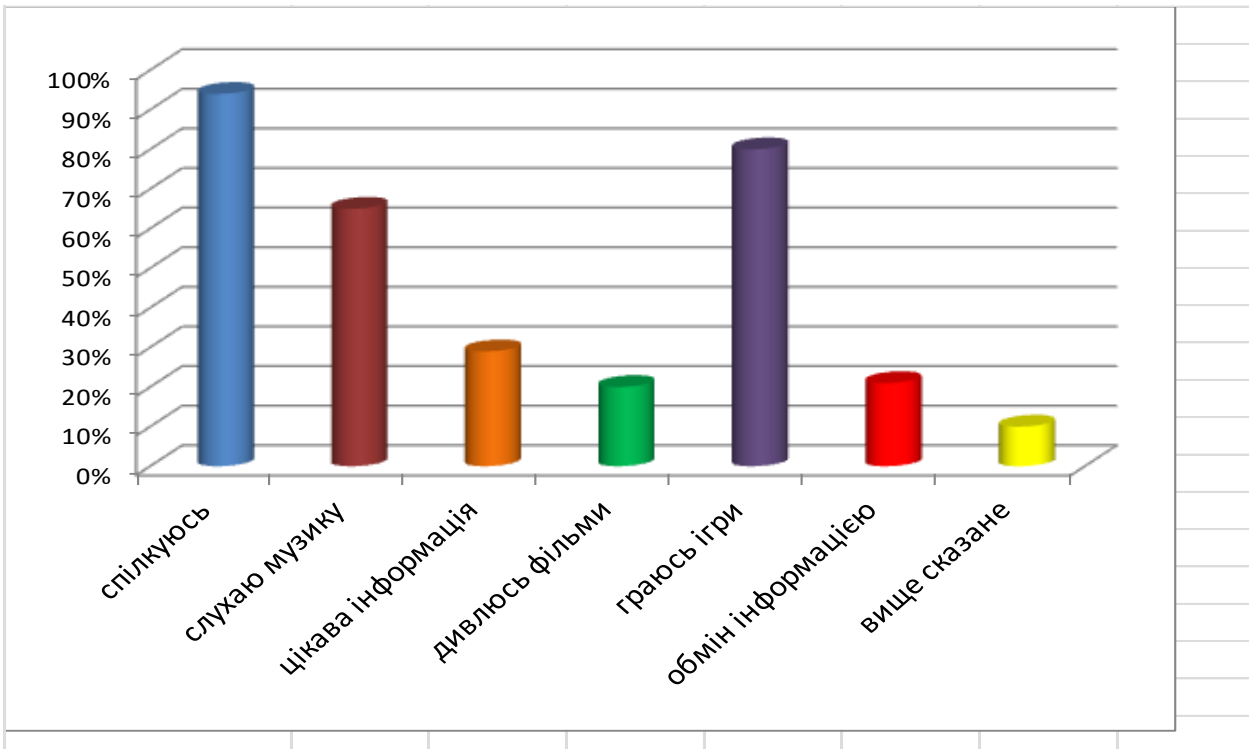
Гістограма 2.11 Залежність від соцмереж

Залежність від соціальних мереж розвивається поступово. Нами розроблено загальні правила безпеки «Додаток Б».

На питання про те, що так подобається підліткам в соціальних мережах, більшість з них говорять одне і те ж: там можна без проблем спілкуватися з друзями з усіх куточків планети, заводити нові знайомства, підтримувати зв'язок із знайомими:

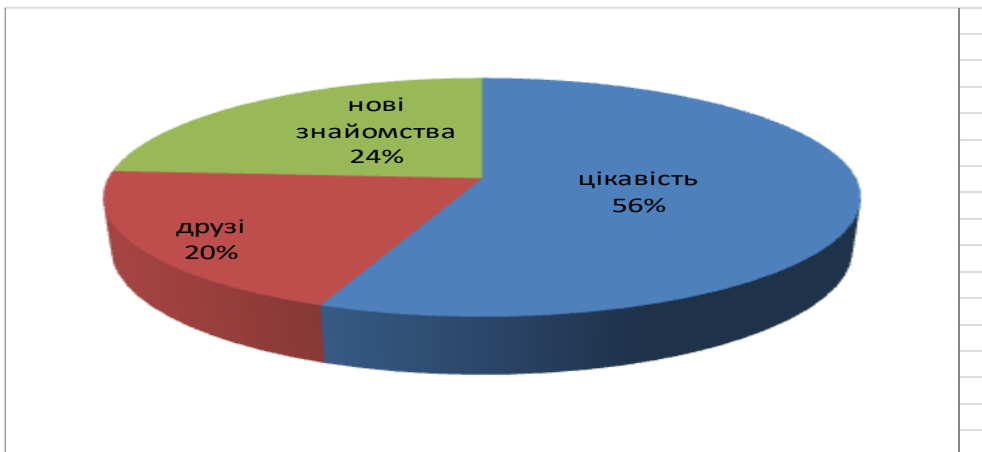
- допомагати зв'язатися з людьми, яких я не бачив деякий час (друзі, які знаходяться далеко);
- вони дають змогу приєднатися до різних груп, що мене цікавлять-43%;
- вони допомагають зайняти вільний час-32%;
- вони допомагають організувати та зберігати важливу для мене інформацію-31%;
- вони допомагають отримати необхідну інформацію-31%.

Тобто, мережа дає можливість отримати психологічне розвантаження, яку дитина не знаходить у своїх звичайних заняттях. Гістограма 2.12

Гістограма 2.12. Вподобання підлітків в соцмережах

Відповідаючи на запитання, що вас підштовхнуло зареєструватися в соціальній мережі, 56% респондентів назвали цікавість, 24%- друг, подруга, 20%- бажання завести нових друзів. Гістограма 2.13.

Гістограма 2.13 Що вас підштовхнуло зареєструватися у соціальній мережі?

Анкетування, показало, що підлітки кращим чином саме через соціальні мережі набувають і розвивають необхідні для подальшого життя навички. Суспільство сьогодні вже повністю комп'ютеризовано, і діти, незалежно від соціального статусу, рано засвоюють новітні комп'ютерні технології. За результатами

проведеного дослідження більшу половину вільного часу підлітки присвячують соціальним мережам, розважаючись різними новинками ігрової індустрії, переглядаючи останні фільми світового кінопрокату, а також спілкуючись з своїми друзями у різних популярних соціальних мережах: Instagram, Twitter, Facebook, і так далі. Тому, через захоплення соціальними мережами сучасний підліток поступово втрачає соціальні навички.

Необхідно відмітити, за результатами експерименту проведеному в школі, віртуальне середовище надзвичайно впливає на соціалізацію та формування ціннісних орієнтацій у підростаючого покоління. І все ж, незважаючи на всі негативні сторони соціальних мереж, не можна не визнати, що назад дороги немає. Відмовитися від них уже ніхто не зможе, якщо це мережа для спілкування, то вона дуже зручна, економна і практична, якщо для навчання, то швидка, продуктивна і корисна.

Здійснене нами дослідження дозволяє зробити висновок, що саме сучасні інтернет-технології створюють умови для більш раннього включення дітей у процес соціалізації. Але водночас вплив соціальних мереж на особистість підлітка не може бути однозначно кваліфіковано як позитивне чи негативне явище. Необхідна подальша комплексна робота з дітьми. Ця робота повинна бути реалізована, по-перше, в напрямку організації здорового способу життя, а по-друге, у забезпеченні необхідної соціально-психологічної допомоги та профілактичної роботи з підлітками, які залежні від соціальних мереж.

2.2. Профілактична робота з підлітками, залежними від соціальних мереж

Вплив соціальних мереж на особистість має специфічні наслідки, особливо в підлітковому віці. Надмірна захопленість молодої людини середовищем у мережі може призвести до залежності, внаслідок якої відбувається знецінення реальності, змінення системи цінностей, мрій та прагнень, що в свою чергу, позначається на процесі життєвого планування. Зважаючи на серйозність проблеми, яка виникла в потребі профілактичної роботи з підлітками, залежними від соціальних мереж, ми запропонували рекомендації для дітей та батьків. На першому етапі експерименту ми діагностували такі прості симптоми залежності соцмереж на основі запитань:

- ✚ постійно перевіряєш сповіщення та повідомлення через кілька хвилин. Дослідження показали, що 18% користувачам складно не оновлювати сторінку у Facebook протягом кількох годин. А 61% респондентів перевіряють стрічку новин принаймні раз на день;
- ✚ припускаєш, що всі зрозуміють скорочення на зразок BRB («be right back»), CMI («cannot make it»);
- ✚ використовуєш хештеги #про #все# що #тільки #можна;
- ✚ проводиш більше 4 годин на день у соціальній мережі й при цьому ізолюєшся від реальності;
- ✚ уранці перевіряєш соціальні мережі, а потім встаєш і виконуєш ранкові процедури; 28% користувачів iPhone оновлюють Twitter перед тим, як підвестися з ліжка;
- ✚ забуваєш справжні імена друзів і звертаєшся до них на нік;
- ✚ у будь-якому місці тиснеш «check in», щоб повідомити друзям, де ти;
- ✚ нервуєшся чи панікуєш, коли з певних причин не можеш зайти на сторінку в соціальній мережі;
- ✚ буває, хотів лише перевірити повідомлення, але не виходиш із мережі ось уже другу годину.

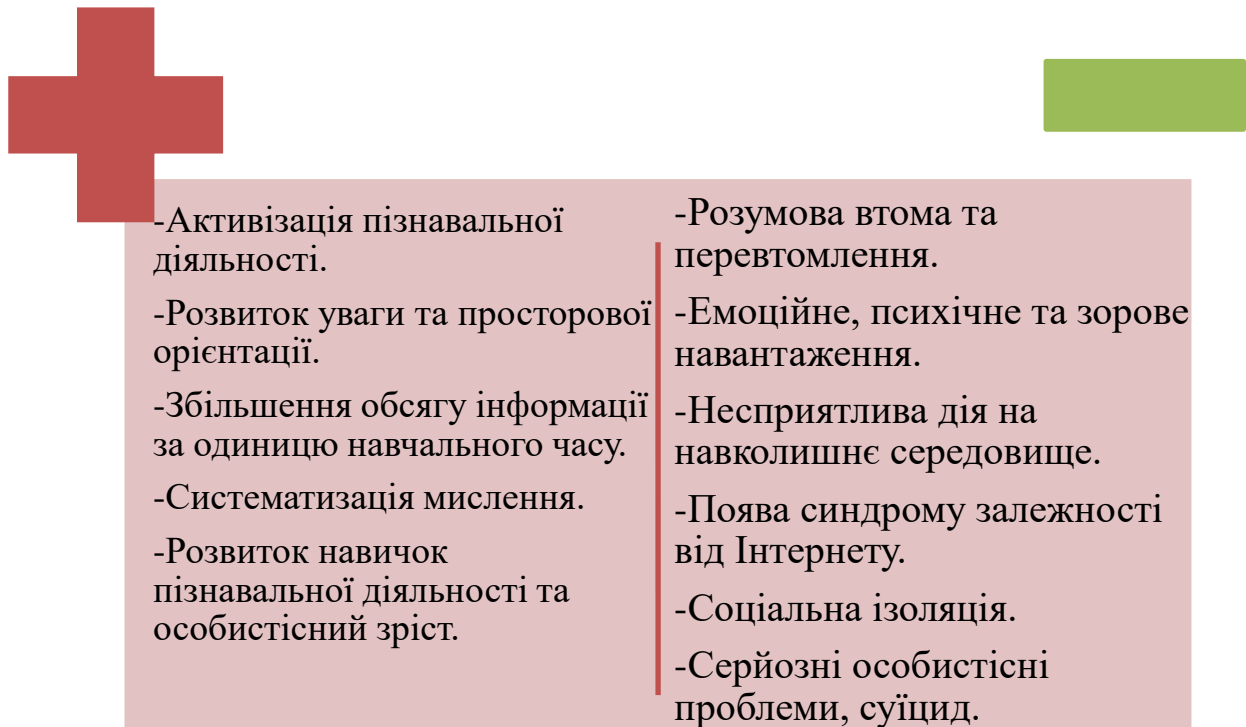
Експеримент довів необхідність проведення профілактичної роботи серед підлітків з питань комп'ютерної залежності.

З цією метою були проведені наступні види роботи: Case study (кейс-стаді) вважається однією з кращих методик для розвитку аналітичного і критичного мислення, а також креативності. Така система навчання базується

на аналізі, обговоренні, виробленні спільних рішень щодо конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються "кейсом"). (Додаток С)

З методичної точки зору кейс - це спеціально підготовлений навчальний матеріал, що містить структурований опис ситуацій, запозичених з реальної практики. Кейси (ситуаційні вправи) мають чітко визначений характер і мету. Як правило, вони пов'язані із проблемою чи ситуацією, яка існувала чи існує зараз.

Все більших масштабів набуває спілкування в соціальних мережах Інтернету. Це пояснюється тим, що на сьогодні звичайне спілкування відходить на другий план під тиском глобальних і могутніх систем інтернет-комунікацій. Однак, чи позитивне це? Яку мету переслідують сьогоднішні соціальні сайти? Як довго існуватимуть вони? На ці питання спробували дати відповідь позакласний захід у форматі Кейс-стаді «Соціальні мережі: за чи проти?» Позитивні та негативні аспекти, які визначили учні: Мал. 2.1.

Мал. 2.1 Позитивні та негативні аспекти соціальних мереж

Зміст кейсів для учасників складають як вчитель, так і окремі учні. В ході реалізації кейсів, учні підготували наступні теми: «Соціальні мережі як інструмент реалізації громадських ініціатив», «Соціальні мережі як спосіб заробітку», «Інтернет – помічник у навчанні», «Соціальні мережі як інноваційний технологічний тренд» (Додаток С)

В результаті роботи з підлітками щодо використання соціальних мереж нами були проведені виховні години: «Безпечний Інтернет», «Загальні правила безпеки при використанні соціальних мереж». (Додаток В)

Метою виховних заходів, стало розширення знань про безпечний Інтернет та соціальні мережі, сприяло обізнаності учнів про небезпеки, які існують в Інтернеті та соціальних мережах і про шляхи їх подолання, бажання мотивувати та поширювати дану інформацію серед однолітків. Під час годин спілкування учні 11 класу за даною темою висловлювали свої думки, вислуховували інших, що розвивало їхні комунікативні навички, формувало вміння поважати думку інших.

У підлітковому віці формуються ціннісні орієнтації: поняття добра і зла, милосердя та жорстокості, дружби і зради, любові і ненависті. Під впливом комп'ютерних ігор реальність спотворюється як у кривому дзеркалі.

Ми вияснили, що в соціальних мережах можна цікаво та корисно провести час, але правильно, тобто не виділяти мережу, як головний засіб спілкування. Адже, учні багато часу проводять за своїми гаджетами і хвилини плавно перетікають в години, а години – у добу...і так з'являється залежність.

У підлітків виникає емоційна нестабільність, замкнутість, нездатність до співпереживання, психологічний інфантилізм - невміння брати на себе відповідальність, контролювати свої вчинки. Адекватна особистість формується тільки у живому спілкуванні з іншими людьми. Діти втрачають відчуття реальності і починають транслювати сюжети і дії ігор на реальне життя. Вирішуючи питання профілактики комп'ютерної залежності, після проведеної експериментальної частини, ми розробили методичні рекомендації для підлітків:

Малюнок 2.2

Малюнок 2.2. Методичні рекомендації профілактики соціальної залежності

Вирішуючи питання профілактики комп'ютерної залежності, після проведеної експериментальної частини, ми розробили методичні рекомендації для батьків: (Додаток А)

1. Сьогодні мобільні гаджети є практично у кожної дитини і, з огляду на постійну зайнятість батьків, не всі можуть постійно контролювати.

Сучасна технологія пропонує програму Screen Time Parental Control, де можна краще зрозуміти використання мобільних телефонів. Це додаток для контролю з боку батьків. Більше того, програми батьківського контролю здатні не тільки інформувати батьків про діяльність дитини, але й регулювати час її перебування в мережі, блокувати ті чи інші сайти, або встановлювати допустиму тривалість роботи на них.

2. Абсолютно неправильно критикувати дитину, яка проводить занадто багато часу за комп'ютером: підліток сприймає це як відмову батьків зрозуміти її інтереси, що може викликати замкнутість і в деяких випадках агресію. Наслідком може тільки поглибити проблему і віддалити дитину від батьків. Основним заходом запобігання виникнення залежності будь-якого типу у дітей є правильне виховання дитини.

3. Обмежувати доступ дітей до ігор і фільмів, які засновані на насильстві. У той же час, якщо дитина все ж таки зустрілася з такою інформацією, потрібно в доступній формі пояснити їй, чому така інформація для нього небезпечна і чому він не повинен пізнати її. Категорично забороняти без жодних пояснень тільки збільшить інтерес підлітка до цієї інформації.

4. Показувати особистий позитивний приклад. Важливо, щоб слова не розходилися з ділом. І якщо батько дозволяє синові сидіти в мережі годину, а сам сидить три.

5. Спробувати скористатися позитивними можливостями комп'ютера - опанувати програмування, веб-дизайнер, комп'ютерною графікою, анімацією.

6. Якщо дитина схильна до комп'ютерної залежності, вона може проводити за комп'ютером дві години в будній день і три – у вихідний. Обов'язково з перервами. Запропонуйте інші можливості проведення часу. Можна скласти список справ, якими можна зайнятися у вільний час. Бажано, щоб у списку були спільні заняття: походи в кіно, на природу, гра в шахи і т.д.

7. У випадках, якщо ви самостійно не можете впоратися з проблемою, звертайтеся до психологів, у спеціалізовані центри.

8. Розробіть разом з дитиною сімейні правила використання Інтернету, в які можна включити такі обмеження: кількість проведення часу в соціальних мережах, обмеження на відвідування деяких сайтів.

9. Стежте за тим, щоб підліток проводив більше часу на повітрі, в компанії своїх однолітків. Не забувайте про позашкільні заняття та захоплення.

10. Якщо Ви помітили, що ваша дитина відчуває труднощі в спілкуванні з однолітками, допоможіть їй налагодити контакти, якщо потрібно, зверніться до психолога. Запропонуйте своїй дитині записатися в гурток за інтересами – ці заняття сприяють усуненню комплексів у спілкуванні.

З усього сказаного випливає висновок про те, що складний і тривалий процес профілактики підліткової залежності від соцмереж. Педагогам необхідно поєднувати різні форми і методи. Виховний процес поєднує поетапність роботи батьків та дітей.

Методичні рекомендації, щодо профілактики залежності від соціальних мереж, необхідно враховувати для того, щоб не тільки правильно організувати процес виховання, але і щоб воно було ефективно направлено на дітей і сприяло формуванню особистості в громадянському суспільстві.

ВИСНОВКИ

Вплив соціальних мереж на людину в даний час переоцінити неможливо - ми володіємо можливістю використовувати колосальну кількість інформації, удосконалювати власні знання і самовдосконалюватися. Головне, не упустити цю можливість. У будь-якій системі, будь живе спілкування, або віртуальна мережа є корисні якості, так і погані. Незмінним залишається той факт, що життя підлітка залежить від самих батьків, якщо в сім'ї подають приклади для наслідування, то підліток не буде шукати його поза сім'єю. Батькам необхідно навчити дітей правильно та безпечно використовувати Інтернет - ресурси і націлити на те, що їх дитина отримувала лише потрібну та корисну інформацію для себе.

В наш час, коли так втомлюєшся в погоні за стереотипами благополуччя, на інше його не залишається, і тоді стає безумна, але сучасна машина, від такого контакту губляться всі навички спілкування в житті, у нас пропадає хобі, інтереси, нам не потрібні друзі, ми все більше замикаємося в собі і відгороджуємося від живого світу віртуальним середовищем.

Чому ми так любимо, проводити час за комп'ютером і в соціальних мережах, як це на нас впливає, чи зможемо ми сказати собі стоп? Це і багато іншого ми спробували з'ясувати у своїй роботі, а саме: виявити, які саме проблеми пов'язані з використанням Інтернету, визначити шляхи вирішення проблем, пов'язаних з використанням соціальних мереж, вивчити вплив соціальних мереж на фізичне і психологічне здоров'я підлітків, провести соціологічне дослідження з проблеми впливу соціальних мереж на учнів.

Дослідницька робота щодо вивчення впливу соціальних мереж на особистість підлітка, дозволяє зробити висновок, що саме сучасні інтернет-технології створюють умови для більш раннього включення дітей у процес соціалізації. При цьому ми повинні пам'ятати, що соціальні мережі є одним із вагомих факторів соціалізації, але не єдиним, оскільки постійне перебування в мережі Інтернет негативно позначається на процесі соціалізації через скорочення

безпосередніх соціальних взаємодій з людьми, зміни у спілкуванні з друзями й близькими.

Таким чином, проаналізувавши всі підходи, можна говорити про те, що соціальні мережі мають можливість на існування, але потрібно раціонально використовувати час, проведений у мережі Інтернет. Варто зауважити, що соціальні мережі сприяють розвитку електронного навчання, пропонуючи нові технічні та методичні засоби. Сучасному вчителю потрібно лише спрямувати в правильне конструктивне русло навчальну діяльність учнів у соціальних мережах та Інтернеті загалом. [8, с. 28]. Зворотній бік спілкування у мережах – це відхід від справжнього життя, неможливість налагодити контакти з реальними людьми. Оскільки соціальні мережі – це багато в чому сучасна заміна колишніх способів спілкування: сімейні прогулянки, спільне дозвілля, похід в кінотеатри.

Батькам потрібно краще знати, чим живе дитина у віртуальному просторі. Якщо заборонити віртуальне спілкування - це приведе до підліткового бунту: протестом, скандалом, брехнею з боку дітей. [14,с.82]

Проте позитивною рисою соціальних мереж є можливість створення груп за інтересами. Кожен зможе знайти те, що йому до душі. З метою формування безпечної діяльності молоді в Інтернет-мережі необхідно впроваджувати заходи, які спрямовані на поінформованість молоді щодо ризиків віртуального світу, формування критичного мислення та взаємодії фахівців, які займаються формуванням безпечної діяльності молоді в Інтернет-мережі.

Отже, соціальні мережі мають як позитивні, так і негативні аспекти їхнього використання. Саме тому велике значення займає профілактика Інтернет-залежності, яка пов'язана з виявленням та виправленням негативних інформаційних, педагогічних, психологічних факторів, що зумовлюють відхилення в психічному і соціальному розвитку дітей та молоді.

Список використаних джерел:

1. Богдан М.П. Психологічні особливості спілкування в соціальних мережах//Психологія і соціологія -2014-с.25-41
2. Белінська О.Н. Віртуальна комунікаці[Електронний ресурс]. Режим доступу: www.psychology.ru/internet. – Заголовок з екрану.
3. Вайловович Р.Т. Соціально- педагогічна робота.- К: НПУ ім..М. Драгоманова,2008-146с.
4. Вакуліч Т.П. Інтернет – залежність як новий вид адаптивної поведінки.[Електронний ресурс] // Веретенко Т. Г. Детермінанти формування безпечної діяльності молоді в Інтернет-мережі. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua>. Заголовок з екрану.
5. О. Гордецька Вплив соціальних мереж на соціалізацію особистості. [Електронний ресурс]. 2009
6. С. Д. Глущенко Соціально – психологічні особливості молоді// Молодь:освіта- К: Університет «Україна»,2007 .-215 с.
7. В.Л.Гончарук Безпека дітей в Інтернеті[Електронний ресурс] // Гончарук В. Д. Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія. – Режим доступу: <http://konf.koipro.kr.ua>. – Заголовок з екрану.
8. Г.Д. Золотович Сутність технологічних видів адитивної поведінки дітей// Вісник ЛНУ ім.. Т. Шевченка (12) , Ч II ,2013 с.
9. О.В. Кардашова Робота практичного психолога з учнями, схильними до адитивної поведінки//Тренінгові, соціально- реабілітаційні і навчальні програми із формуванням здорового способу життя – К: ,2009 58-62 с.
10. Кіберпростір [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.br.com.ua>
11. О.І Литовченко. Діти в Інтернеті: як навчити безпеці в віртуальному світі (посібник для батьків)- К:2010. – 89с.
12. І. Молодик Що роблять діти в соціальних мережах// [Електронний ресурс] : <http://onlinebezpeka.com/uk/advice-for-54-69>
13. Соціологія: підручник / за ред. В. Г. Городника. – 2-ге вид.,– К.: ВЦ «Академія», 2009. – 44 с.
14. Шляпников В. «Я не понаслышке знаю, что такое кибербуллинг и грумминг» / В. Шляпников [Електронний ресурс] // Шляпников В. «Я не понаслышке знаю, что такое кибербуллинг и грумминг» / Дети в информационном обществе. М., 2014, № 15. Режим доступу: <http://detionline.com/assets/files/journal/15/tendencii.pdf> . – Заголовок з екрану

Поради для батьків. «Діти і комп'ютер»

Можна скільки завгодно міркувати про те, чи шкідливі комп'ютери для дитини і як Інтернет впливає на його психіку. Але це не змінить очевидного факту: діти давно освоїлися в мережі і розбираються в комп'ютерах краще, ніж ми самі.

Незалежно від бажань дорослих наші діти будуть користуватися комп'ютерами, адже все сучасне давно перемістилося з екранів телевізорів в Інтернет. Саме тут вони знаходять найсучасну музику, скачують наймодніше кіно, оновлюють програмне забезпечення. А, головне, саме тут відбувається спілкування - в чатах і форумах, на сторінках соціальних мереж підлітки знайомляться, знаходять друзів. Але, з іншого боку, Інтернет - це і безліч небезпек: від банального плагіату і віртуальних хуліганів, які ображають користувачів чатів, ховаючись за псевдонімами, до цілком реальних злочинців і педофілів.

Які поради слід дати батькам? Пояснити дітям базові правила безпеки в мережі, а потім ретельно стежити за їх дотриманням в мережі Інтернет

1. Звернути увагу дитини на те, що інформація в Інтернеті доступна для всіх.

Все, що потрапило на сторінку в соціальній мережі, можуть прочитати однокласники, вчителі, батьки друзів, тому потрібно бути обережним і не писати нічого такого, що може скомпрометувати автора.

2. Встановіть фільтри. Існує безліч програм, які дозволяють блокувати небажаний матеріал.

Встановіть комп'ютер на видному місці, якщо монітор знаходиться на увазі, ризик того, що дитина буде відвідувати заборонені сайти, набагато нижче.

3. Укладіть угоду. Домовтеся, скільки часу дитина може проводити біля комп'ютера, які сайти можна відвідувати.

Навчіть дітей не видавати особисту інформацію, якщо дитина користується чатами і форумами, поясніть, що не можна повідомляти віртуальним знайомим своє справжнє ім'я і прізвище, адреса, а також імена друзів.

Але якщо віртуальні знайомі все-таки з'являються, з ними не можна зустрічатися без дозволу батьків.

4. Будьте в курсі

Важливо знати, якими сайтами користуються діти. Переваги надавати сайтам, де є модератори, які стежать за порядком.

5. Грайте разом.

Якщо дитина користується мережевими іграми, то найвірніший спосіб його убезпечити - грати разом, особливо на перших порах.

Поясніть дитині, що по фотографіях можна отримати відомості про людину. Не можна розміщувати в Інтернеті фотографії, де легко можна впізнати деталі - номер будинків, назви вулиць, номери машин, назву школи.

Батьки повинні насторожити наступні симптоми:

- ✓ **Порушення спілкування з родичами і друзями.** Дитина перестає ходити гуляти у двір, не запрошує додому однокласників. Вона більше не виявляє бажання розповісти вам про свої справи. На ваші пропозиції сходити в кіно, покататися на ковзанах, відповідають відмовою. Весь вільний час тепер поглинає комп'ютер.
- ✓ **Втрата інтересу до всіх інших занять.** Раніше дитина непогано навчалась, а тепер домашні завдання не виконує. Змусити неможливо, а погані оцінки його не хвилюють. Ще зовсім недавно дитина був першим помічником батькам. Сьогодні не уловиш навіть трішки допомогти. Якщо дитина відвідувала якусь секцію, то кидає. Дитина починає обманювати. Запевняє батьків, що займався уроками, гуляв, хоча насправді весь день просидів за комп'ютером. Приховує погані оцінки, отримані в школі, щоб уникнути покарань.
- ✓ **Порушується режим харчування.** У дитини погіршується апетит. А якщо їсть, то, сидячи біля комп'ютера, і що-небудь украй некорисне (чіпси, сухарики, шоколадні батончики). З'являються порушення сну. Відірвати дитину від комп'ютера і укласти в ліжку без скандалу неможливо. Вона погано засинає, спить неспокійно, її сняться жахи.
- ✓ **Психічне виснаження.** У дитини з'являються часті головні болі, вона швидко втомлюється. Погіршуються увага і пам'ять.

Як правило, батьки починають вживати заходів тільки тоді, коли всі ці прояви постають перед ними у всій своїй красі. Найбільш типова реакція - заборонити дитині грати, ліквідувати домашній комп'ютер. Як уникнути подібних проблем? Порада одна: будьте близькі зі своїми дітьми, будьте в курсі того, що їх хвилює і тривожить. І вчіть дитину вирішувати проблеми реального світу, а не тікати від них в світ віртуальний.

Єдина справжня розкіш – це розкіш людського спілкування.

Антуан де Сент-Екзюпері.

Мета: ознайомити учнів з поняттям соціальні мережі, дослідити їх вплив на свідомість учнів, виховувати інформаційну культуру, розвивати пізнавальний інтерес, формувати вміння висловлювати власну думку, уміння працювати в команді.

Хід виховного заходу

I Організаційний момент

II Вступне слово вчителя: Сьогоднішній світ важко уявити без Інтернету та соціальної мережі. Ми звикли, що наші гаджети - найкращий спосіб спілкування, ніхто не уявляє своє життя без віртуального спілкування, але що прийшло до нас разом із чудесами новітніх технологій: плюс чи мінус?

Висока популярність соціальних мереж пов'язана з тим, що вони допомагають нам реалізувати природну потребу в соціалізації та самовираженні. Обмін повідомленнями, публікацією, фото, коментаріями формують позитивні емоції. Крім позитивного впливу соціальних мереж, є багато проблем та загроз, які вони становлять. Особливо небезпечними вони можуть стати для підлітків.

За останні 30 років кількість підлітків із психологічними проблемами зростає, одна із причин - висока популярність соціальних мереж серед молоді. Користувачі віком з 12- 18 років проводять у соціальних мережах приблизно чотири години на день. Крім того приблизно 80% часу, витрається на Всесвітню мережу, не пов'язаного з навчанням.

Вчитель дає змогу проаналізувати інформацію.

Бесіда:

1. Що впливає на залучення такої кількості людей до Інтернету?
2. Які позитивні та негативні наслідки масштабного розповсюдження Всесвітньої мережі?
3. Як ви гадаєте, навіщо створюються соціальні мережі?
4. Які ви знаєте соціальні мережі?
5. У чому полягає різниця між ними?
6. Чому, на вашу думку, соціальні мережі забирають так багато часу?
7. Чи можна повністю відмовитися від соціальних мереж?

*Перегляд відеоролику «Інтернет-залежність www.youtube.com/watch?v=Zbf4GlzNFuA
Соціальні мережі: реальні загрози віртуального світу.
www.youtube.com/watch?v=T5hYHezHmuc*

Міні- тестування. Робота в групах : «Як розпізнати залежність»

Дітям роздають по аркуші паперу, учитель зачитує запитання, відповіді є повністю конференційні. Головне завдання такого міні-тестування – стимулювати роздуми дітей щодо того, наскільки їм загрожує Інтернет-залежність.

Фото 1. Анкетування учнів

Запитання до учнів:

1. Ви постійно перевіряєте сповіщення чи повідомлення у соціальній мережі?
2. Ви витрачаєте на соцмережі в середньому 2–3 години на день і помічаєте певну ізоляцію від реальності?
3. Вранці ви спершу перевіряєте соціальні мережі, а вже потім – піднімаєтеся і виконуєте ранкові процедури?
4. Ви нервуєте, панікуєте чи відчуваєте злобу, коли не можете відвідати соціальні мережі?
5. Чи помічали ви, що, заходячи до соціальної мережі лише для того, щоб відповісти на повідомлення, затримуєтеся там надовго?
6. Виконуючи роботу, не пов'язану з комп'ютером чи Інтернетом, ви відчуваєте потребу бути он-лайн та знати останні новини?
7. Ви можете оцінювати людей за тим, яка у них сторінка у соціальних мережах?
8. Чи помічали ви, що постійно відчуваєте брак часу?
9. Ви пізно лягаєте спати та скаржитесь на постійне недосипання?
10. Чи помічали ви, що реальне спілкування відходить на другий план у порівнянні з соціальними мережами?
11. Радість від реакції інших людей на ваші дописи у соцмережах значно вища, ніж від отримання високої оцінки у школі?

Якщо дитина відповіла «так» хоча б на три запитання – їй варто замислитися, адже залежність уже поряд

Повідомлення учнів.

Соціальні мережі - це тип відносин людей один з одним.

Соціальні мережі – це соціальна структура, що утворена індивідами або організаціями. В Інтернеті соціальні мережі мають вигляд сайтів, на яких користувачі можуть утворювати персональні сторінки та спільноти для спілкування та поширення інформації серед великої кількості людей. Понад половина користувачів Інтернету зареєстровані хоча б у одній із соціальних

мереж, що вказує на їхню популярність.

Соціальна мережа - інтерактивний веб-сайт, зміст якого наповнюється самими учасниками мережі. «соціальна мережа» - це соціальна структура, що складається з групи вузлів, якими є соціальні об'єкти (спільнота, соціальна група, людина, особа, індивід).

Нететикет - («netiquette»; від англ. network etiquette) – це правила поведінки, спілкування, традицій у мережі Інтернет. Правила нетекету встановлюють користувачі мережі. Так само, як і в реальному світі, у віртуальному теж повинні бути свої правила етикету

Досить часто люди в мережі порушують дане правило, забуваючи, що по той бік екрану з ними спілкується жива людина. Не зловживайте тим, що співрозмовник вас не бачить і не дозволяйте собі того, чого б не зробили у звичайному спілкуванні. У віртуальному світі є таке поняття як тролінг, що являє собою провокаційні повідомлення, які пишуться деякими особами (тролями) з метою викликати конфлікт між учасниками спілкування. Тому, заради свого спокою, уникайте конфліктних ситуацій та не провокуйте їх.

Робота групах: діти на стікерах записують важливі правила спілкування у форумах, чатах і соціальних мережах:

1. **НЕ ПОВІДОМЛЯЙ ПРО СЕБЕ І БАТЬКІВ ПРИВАТНУ ІНФОРМАЦІЮ** (домашню адресу, номер домашнього телефону, робочу адресу батьків, їхній номер телефону).
2. Не вір всьому, що кажуть про себе віртуальні знайомі.
3. Не погоджуйся на зустріч з випадковим знайомим
4. Обмежуй свій час перебування в соціальній мережі.
5. Батьки мають знати, чим ти займаєшся, коли сидиш біля комп'ютеру!
6. Не ображай інших, не лайся, будь чемним. Не ігноруйте правила культурного спілкування для різних Інтернет-ресурсів.
7. Якщо опиняєшся в складній ситуації - погори з батьками.

Фізхвилинка "Збери рукостискання".

Учням пропонується на протязі 15 секунд привітатися рукостисканням із якомога більшою кількістю однокласників.

Обговорення: скільки та кому вдалося привітатися?

Аналогія з роботою в Інтернеті:

Спілкуючись в Інтернеті, ми дуже часто додаємо незнайомих людей у свої соціальні мережі і спілкуємося з ними. Як багато інформації про людину ми можемо дізнатися від віртуального імені або рукостискання?

Рольова гра «За і проти» Вчитель пропонує уявити , що клас запрошений на

телерадіо передачу «За і проти», де обговорюється питання залежності від соціальних мереж. Розігрується реальна ситуація: 1 учень із групи зіграє роль запрошеного *гостя*, який виступає ЗА соціальні мережі, запрошені *батьки*, які виступають ПРОТИ соціальних мереж, і *психолог* як експерт, що повідомляє про вплив соціальних мереж на психіку людини.

Плюси:

- + Спілкування без меж.
- + Перегляд відеофільмів, слухання музики.
- + Отримання корисної інформації.
- + Дозвілля.
- + Допомога в навчанні.
- + Всебічний розвиток.

Мінуси:

- + Відкритий доступ до особистої інформації користувача.
- + Не завжди достовірна інформація.
- + Фінансові затрати.
- + Приносить шкоду здоров'ю.
- + Залежність.
- + Відкритий доступ до негативної інформації.
- + Трата часу

Фото 2 Рольова гра

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ

1. Соціальні мережі збуджують центри задоволення в нашому мозку, що є причиною ризику виникнення залежності.
2. Користувач відчуває приємні емоції, кожен раз, коли читає позитивний коментар під своєю фотографією, або залишає гарний відгук. Бажання повторного отримання емоцій знову примушує відвідувати простори соціальних мереж, змушуючи там проводити все більше і більше часу.
3. Людина інстинктивно шукає найлегші шляхи для досягнення задоволення, нехай ці шляхи неефективні і призводять до шкідливих наслідків. Взяти хоча б звичку палити. Швидко і доступно.

4. Стомлення, стрес. Працюючи в режимі безперервного потоку інформації мозок сильно втомлюється, організм відчуває стрес. До того ж, під час роботи в соціальних мережах ви дивитесь в монітор, а надлишок такої діяльності сам по собі веде до стомлення, що б ви при цьому не читали.

Дослідження, підтвердило: більше половини користувачів соціальних мереж проявляють почуття нервозності, тривожності і іноді неадекватної поведінки.

Мозковий штурм «Разом – знайдемо вихід»

Об'єднайте учнів у кілька команд. Члени кожної із них протягом п'яти хвилин мають підготувати ідеї-відповіді на запитання вчителя. Капітани команд фіксують усі ідеї. Після цього команди мають дві хвилини, щоб обрати найкращу відповідь на кожне запитання.

Насамкінець капітани презентують ідеї і спільними рішеннями обирають найкращі варіанти розв'язання проблем.

Запитання до класу:

- Яка найбільша загроза соціальних мереж?
- Чи перемаже залежність видалення акаунту з соцмереж?
- Які альтернативи соціальним мережам?

Фото 3. Інтерактивна гра «Разом знайдемо вихід»

Даний метод спонукає учнів до самостійної роботи та підвищує цікавість до вивчення інформаційно-комунікаційних технологій.

III. Заключна частина

Перегляд соціальної реклами. www.youtube.com/watch?v=BzIssxcEySw
www.youtube.com/watch?v=b1YEoXS886w У кінці виховної години пропонується переглянути соціальну рекламу, яку учні підготували самостійно. Класний керівник разом з учнями підводить підсумки. Важливим є створення зворотного зв'язку і усвідомленні важливості проблеми залежності від соціальних мереж.

IV. Підсумок виховного заходу.

Слово вчителя: Протягом години спілкування нам вдалося розглянути проблему соціальних мереж з різних боків. Мені б хотілося почути від вас:

- Про що ви дізналися сьогодні...
- Чи було цікаво...
- Чим корисна рольова гра для кожного з вас...
- Чи був матеріал заходу для вас корисним...
- Який момент заходу викликав найбільш яскраві враження...
- Над чим примусив даний захід задуматися...

Соціальні мережі – двозначна річ. З одного боку, це простір свободи, з іншою – прозорості і контролю. Соціальні мережі увібрали в себе не тільки достоїнства глобальності, але і глобальні вади. Соціальні мережами користуватися потрібно, проте при цьому не слід забувати про ті проблеми, які несе в собі соціальна мережа. Не варто розчинятися у віртуальному світі, ваша особистість — це ваше все. І чим стануть соціальні мережі в вашому житті, залежить від вас...

ДОДАТОК С

Кейс-стаді «Соціальні мережі: за, чи проти?»

Метод кейс-стаді (від англ. case study – "вивчення ситуації), навчання на конкретних прикладах.

Якби Facebook була країною, вона була б третьою за кількістю населення після Китаю та Індії

- ✚ Люди запам'ятовують статуси на Facebook краще, ніж цитати з книжок
- ✚ Інтернет - причина згорілих сковорід і каструль, запізньєнь на важливі зустрічі та червоних очей зранку.
- ✚ У наш час довго думати не прийнято - у рядок статусу не вміститься

Історія соціальних мереж

- 1988 - перший сервіс по передачі файлів і швидкого спілкування в чаті IRC (Internet Relay Chat) 1990 - ICQ (зараз входить до складу Mail.RuGroup)
- 1995 - Classmates Ренді Конрадс
- 1997 - SixDegrees Ендрю Вейнрейхома
- 2003 - MySpace
- 2004 - The Facebook
Марка Цукерберга
- 2006 - Twitter Джека Дорсі
- 2006 - «Однокласники»
Альберта Попкова

- 2006 - «Вконтакте» Павло Дуров
- месенджер для смартфонів [«Telegram»](#),

Поговоримо:

Соціальні

мережі: недоліки та переваги;

- Комунікативний простір у соціальних мережах;
- Реальне та віртуальне життя підлітків;
- Культура спілкування у соцмережах;
- Чи несе користувач соціальних мереж персональну відповідальність за інформацію відкритого доступу?

Подискутуємо:

- Чи можна вважати соціальні мережі інструментом маніпуляції свідомістю?
- Чи можна назвати Інтернет-залежність хворобою сучасних підлітків?
- Соціальні мережі – це інструмент підвищення якості знань, крок до індивідуалізації навчання чи навпаки погіршення ситуації в освіті?

Джерело істинного знання у фактах”

П. Буаст

1. Мережі служать причиною кожного третього розлучення в світі.
2. Щороку в світі близько 100 чоловік розплачуються життям за повідомлення, залишене в соціальній мережі.
3. Статистика показує, що завдяки соцмережам в 26 разів зросла кількість злочинів проти неповнолітніх на сексуальному ґрунті.
4. Число самогубств з року в рік неухильно зростає.
5. Дослідження показали, що захоплення соцмережами підриває імунітет людини.
6. Половина всіх користувачів проводить від 1 до 5 годин на тиждень за спілкуванням в соціальних мережах.

7. Кількість часу (годин на тиждень) проводять діти в соціальних мережах і групах: 7-14 годин - 23% , 12-14 годин - 57% , більше 21 години - 20%.
8. Близько 15% користувачів використовують соціальні мережі для стеження. Особливо це практикується спецслужбами.

Недоліки взаємодії в мережевому середовищі органів державної влади та громадськості:

Небезпека маніпулювання голосами виборців
Громадянам необхідно мати можливість ідентифікувати себе.

Ідентифікація повинна забезпечувати збереження персональних даних і давати можливість громадянам брати участь в обговореннях через Інтернет.

Обмеження принципу демократії вибору

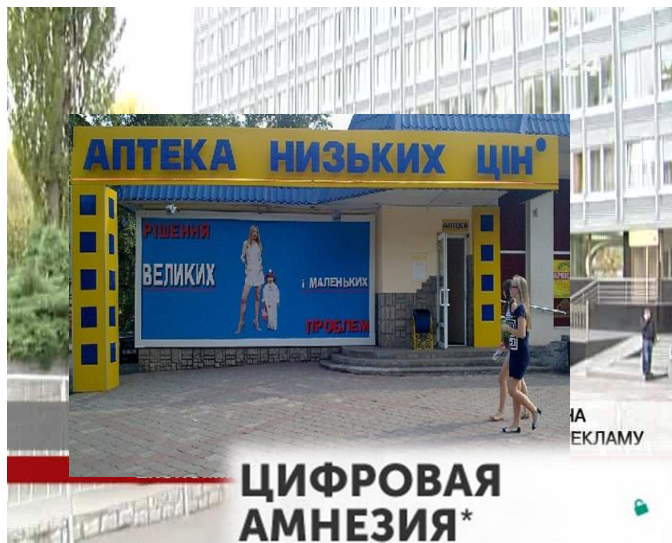
Небезпека поділу суспільства на тих, хто володіє інформацією, і тих, хто не володіє нею через цифрову нерівність.

Інформаційні війни

У повсякденному житті важливим є вміння відрізнити правдиву інформацію від упередженої чи односторонньої. Дорослі часто стикаються з проблемами сприйняття новин, які інтернет-видання та інші ЗМІ трактують по-своєму. У школярів з цим ще більше труднощів, інколи неспроможність відрізнити правду від брехні у новині та сліпа віра у написане стає причиною тривожних станів.

Вплив на свідомість мільйонів

Перспектива «поглинання» Інтернету

Перетворення Інтернету на засіб масової інформації спричинило різке зниження освітнього,

професійного, матеріального і культурного рівня аудиторії Інтернет

Гаджети перетворилися на головний банк інформації. Люди більше не покладаються на пам'ять. І, як наслідок, 51% опитаних американців не змогли згадати телефони своїх друзів. "Цифрова амнезія" розвивається у всіх вікових групах однаково

Масові вуличні акції

Завдяки Інтернету, соцмережам чи флеш-мобам, не маючи партії чи громадської організації, можна організувати будь-яку масову вуличну акцію.

Євромайдан

- високий рівень самоорганізації і взаємодії

громадян,

- координації дій через соціальні мережі,
- вторинність ролі офіційно зареєстрованих політичних партій та громадських організацій.

Нові кібер-загрози

Хакерські атаки на рахунки компаній і громадян стали буденним явищем кібер-злочинності

Можливості Web.2

Web 2.0 — методика проектування систем, які шляхом обліку мережних взаємодій стають тим краще, чим більше людей ними користуються.

Особливістю Web 2.0. є принцип залучення користувачів до наповнення і багаторазової перевірки інформаційного матеріалу.

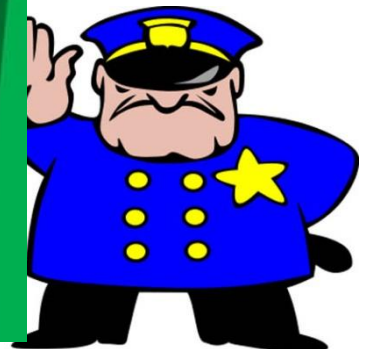
ПРИКЛАДИ САЙТІВ ВЕБ 2.0:

- [Вікіпедія](#) — Вільна багатомовна енциклопедія.
- [Google Maps](#) — Google-карти.
- [Flickr](#) — онлайн-фотоальбом.
- [del.icio.us](#) — служба онлайн-закладок.
- [Netvibes](#) — Персональний десктоп.
- [Digg.com](#) — Новинний ресурс.
- [Pligg](#) — Веб 2.0 CMS.
- [Quintura](#) — Візуальна пошукова система з інтуїтивною картою підказок.
- [Live Journal](#) — Сервіс для ведення блогів.
- [Youtube](#) — Відеосервіс.
- [MySpace](#) — Сайт мережних співтовариств.
- [Last.fm](#) — Музичне співтовариство.
- [Ucoz](#) — Веб-сервіс для створення сайтів та ін.

WEB 2.0

Технології Web 2.0 допомагають зробити кожного учня активним учасником навчального процесу. Вони розвивають інтерес до пізнання, формують у дітей потребу здобувати знання, комунікативні вміння та навички.

Використання завдань, створених на сервісах Web 2.0, знімає нервову навантаження учнів, дозволяє змінювати форми діяльності, розвивати творчі здібності, вдосконалювати мовленнєві і розумові навички, створювати ситуацію успіху.

Для тіснішої співпраці з населенням, громадськими організаціями та представниками засобів масової інформації в соціальній мережі Facebook почала функціонувати персональна сторінка керівника ДАІ. Державтоінспекція обіцяє оперативне реагування на повідомлення про порушення законів.

Twitter – це, мабуть, найкращий і єдиний спосіб швидкого та ефективного спілкування із зарубіжними аудиторіями.

За межами України Twitter відіграє важливе значення.

Через онлайн-канал Трампу вдалося залучити додатково \$250 млн.

Творча робота в групах над оформленням Сітілайтів:

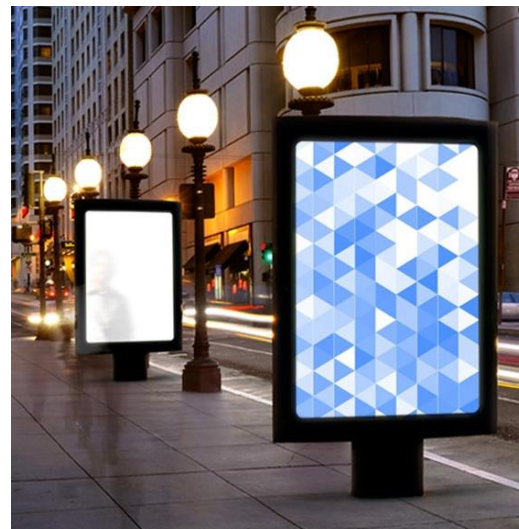
Сітілайт — це, як правило, іміджева реклама, а також реклама, в якій можуть бути використані зовнішні вказівки для фірм, які розташовані поблизу даного сітілайта.

Переваги використання рекламного носія:

Реклама на сітілайтах встановлюються вздовж тротуарів та автомобільних потоків.

Має внутрішній підсвіт.

При використанні принципу повторювальності можливо створити певний імідж чи образ компанії.

Займіть позицію: “Соціальні мережі: за чи проти?”

“Соціальні мережі – інструмент підвищення знань?”

